

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflava ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflava ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Lepa nova zgodovinska povest „Domovine“

S prihodnjo številko bomo začeli objavljati novo povest

„Višnjegorski janičar“

Snov lepe povesti je vzeta iz dobe turških vpadov v naše ozemlje in je skozi prepletene s tako nepetimi prizori, da bodo gotovo vsi dragi čitatelji in čitateljice z nestrpnostjo čakali na nadaljevanje od številke do številke.

«Domovina» že slovi širom Slovenije in prav tako med našimi rojaki v inozemstvu, da je

časopis z najboljšimi ljudskimi povestmi in romani.

Uredništvo «Domovine» si prizadeva, da ta sloves še bolj utrdi, in prav zgodovinska povest

«Višnjegorski janičar» bo v največji meri utrdila ljubezen naših čitateljev do svojega lista.

Da je «Domovina» tudi glede na poučno, informacijsko in ostalo vsebino na svojem mestu in nedvomno

najboljši tednik Jugoslavije,

nam ni treba še posebej poudarjati. Zato prosimo naše prijatelje in prijateljice, da nam ostanejo zvesti, da

redno plačujejo naročnino in nam pomagajo širiti krog «Domovinarjev» in «Domovinaric».

Povejte vsem, ki še niso naročniki, da bo začela izhajati lepa zgodovinska povest «Višnjegorski janičar».

Ogromno delo Zveze kulturnih društev v Ljubljani za ljudsko prosveto

Leta 1921. je bila v Ljubljani ustanovljena Zveza kulturnih društev s ciljem, da združi vsa obstoječa kulturna društva ljubljanske in mariborske oblasti (ZKD Maribor je bila ustanovljena leta 1925. in velja od takrat poročilo le za ljubljansko ZKD) v močno

osrednjo prosvetno organizacijo.

Že prva leta obstoja je razvila ZKD živahno delavnost in se kasneje vedno bolj uveljavljala kot središče naprednega prosvetnega dela. ZKD združuje (sezija 1927./28.) 237 društev ljubljanske oblasti in tvori njihovo prosvetno centralo. Na ta način je v njej organiziranih 66.691 oseb. Društva imajo 40 lastnih prosvetnih in narodnih domov. 28 društev pa ima domove skupno z drugimi kulturnimi društvi. V to ogromno falango prosvetnih delavcev prinaša ZKD enoten in moderen način prosvetnega dela, daje vzpodbudo, smerice in dejansko pomoč. Da izpolni svojo organizacijo in ono v njej včlanjenih društev, polaga veliko važnost na organizacijsko izvežbanost prosvetnih delavcev in je v ta namen priredila več mladinskih tečajev ter leta 1928./29. organizacijski in govorniški tečaj v Ljubljani.

Za letošnjo pomlad pripravlja ZKD velik prosvetni dan, ki bo obravnaval vsa vprašanja ljudsko-prosvetnega dela v naslednjih strokovnih odsekih: za splošna organizacijska in delovna vprašanja, za dramatiko, za umetnost, za mladino, za knjižnice in za tehnična vprašanja.

V osrednjo truda ZKD stoji širjenje prosvete s predavanji, s katerimi je ZKD segla v zadnje slovensko vas. Obravnavale so se vse panoge človeškega znanja, od katerih so si predavanja o naravošlovni, zdravstveni, gospodarskih in političnih, posebno mednarodnih vprašanjih pridobila največje zanimanje in največ obiskovalcev. Kasneje je ZKD opazila potrebo po tehnični izpopolnitvi te panoge in

opremila zato svoja predavanja s skioptičnimi slikami,

si nabavila skioptične aparate, akumulatorje in ves tehnični pribor, dalje aparate za prociranje navadnih slik (epidiaskope) itd. Kot najuspešnejše sredstvo za ponazoritev predavanj se je pokazal film, ki je predavanju pridobil ogromno množino najrazličnejšega poslušalstva. Številke v statistiki kažejo, da je število filmskih predavanj izredno hitro napredovalo in šteje v tekoči seziji že več sto predavanj z več stotisočimi poslušalci. ZKD je priredila predavanja, katerih število je v seziji 1927./28. doseglo 255 po deželi s svojimi potujočimi kinematografskimi aparati in deloma lastnimi, deloma izposojenimi filmi. V Ljubljani prireja od leta 1926. vsako nedeljo in praznik, pa

tudi več dni med tednom poljudno-znanstvena predavanja s filmom, poleg tega tudi tedenska poljudno-znanstvena predavanja s sodelovanjem znanih znanstvenikov in umetnikov.

Posebno pozornost posveča ZKD knjižnicam,

ki jih je ustanovila iz lastnih sredstev 60, dočim razpolaga ZKD v celoti s 167.119 knjigami, ki jih je v seziji 1927./28. izposodila 350.000 osebam. Za smotreno organizacijo in vodstvo knjižnic je ZKD skrbela s tečaji (knjižničarski tečaj 1925. v Ljubljani, organizatorični tečaj 1928. v Ljubljani).

Dramatika tvori tudi obširno polje udejstvovanja ZKD.

Ker razpolagajo društva s 87 odri in 1500 igralci (1927./28.) je ZKD poklicana, da zalaga društva za igranje (leta 1928. v arhivu 782 izvodov; izposodilo si je igre 382 društev), s kostumi, ki jih ima v svoji garderobi, s tehničnimi nasveti itd. V svrhu izpopolnitve naše ljudske dramatike (v seziji 1927./28. 640 gledaliških predstav z 72.925 posebniki) je organizirala ZKD leta 1924. posebno izdelovalnico kostumov, v seziji 1925./26. režiserski tečaj v Ljubljani, tečaj za šminkanje na Bledu in v Logatcu, igralske tečaje v Logatcu, Kranju, Novem mestu in Brežicah ter v seziji 1928./29. petmesečni dramski tečaj v Ljubljani.

Glasbi je namenjen poseben odsek ZKD,

ki snuje pevske zборе (v seziji 1927./28. po številu 48), orkestre, tamburaške zборе (ZKD jih je ustanovila 26).

Mladini prireja ZKD posebne tečaje, predavanja in koncerte.

ZKD izdaja mesečno glasilo «Prosvetni glasnik» v 1000 izvodih, ki jih dobivajo društva brezplačno.

Ta skromen opis priča o ogromnem delu ZKD in v njej včlanjenih društev za ljudsko prosveto, za napredek naroda in za njegovo boljšo bodočnost.

Ustanovitev Agrarne (kmetijske) banke

Banka bo dajala ugodna posojila kmetovalcem, da jih varuje pred izkoriščevalci

Vprašanje, kako naj se pomaga kmetovalcem z ugodnimi posojili, se je dolgo časa reševalo. Sedanja vlada je končno rešila to vprašanje z ustanovitvijo Agrarne (kmetijske) banke. Kralj je te dni podpisal zakon o Agrarni banki, ki je stopil že v veljavo, in pričelo se je že z delom za organizacijo novega denarnega zavoda.

Delniška glavnica Agrarne banke znaša 300.000.000 Din v delnicah po 5000 Din in se more povišati na eno milijardo dinarjev. Od početne glavnice 300.000.000 Din bo plačala država 120.000.000 Din, razredna loterija 120.000.000 Din, ostanek pa bodo dale Narodna banka, Državna hipotekarna banka, Poštna hranilnica, kmetijske zadruge in njihove zveze, oblasti in občine, denarni zavodi in zasebne osebe. Denarni zavodi bodo smeli vpisati tudi svoje rezervne fonde. Vpisovanje delnic se ima izvršiti v dveh mesecih po ob-

javi zakona. 20 odstotkov bo treba plačati takoj, ostanek pa v treh enakih obrokih. Denarice se bodo glasile na prinašalca.

Banka bo dajala posojila kmetovalcem, v prvi vrsti potom združenih ustanov, tako da bodo dobivali posojila na zadolžnice ali pa na menice z dvema podpisoma, od katerih mora biti en podpis kmetijske zadrugne organizacije. Posamezniki bodo potrebovali za posojilo poleg menice z dvema podpisoma še jamstvo v hipoteki ali v kmetijskih pridelkih, oziroma v vrednostnih papirjih. V krajih, kjer še niso urejene zemljiške knjige, bodo na menici izjemoma potrebni trije podpisi. Banka bo dajala posojila tudi na tekoči račun, in sicer kmetijskim zadrugnim organizacijam na podlagi zadolžnic ali menic, nadalje kreditnim zadrugam, njihovim zvezam, agrarnim zajednicam in sličnim združenim ustanovam, zadrugam producentov ali konzumentov v

svrhu ureditve združnih kmetijskih obratov in kmetijskim industrijam za olajšanje vnovčevanja ali izvoza kmetijskih pridelkov.

Banka uživa kot olajšavo oprostitev davkov in vseh državnih ter samoupravnih taks. Za hranilne vloge jamči država.

Takoj po objavi zakona o Agrarni banki bo imenovan vladni komisar, da izvede organizacijo zavoda. Banki bo načeloval predsednik, imenovan od kralja, z upravnim odborom 14 oseb, od katerih bo 7 imenoval predsednik ministrskega sveta na predlog ministra za kmetijstvo. Vse delo banke bo pod kontrolo nadzorstvenega odbora sedmih članov, izmed katerih bosta po enega imenovala kmetijski in finančni minister. Vladni komisar bo imel poleg drugih tudi to pravico, da bo potom strokovne revizije pregledoval delo vseh združnih ustanov, ki se bodo posluževale posojil Agrarne banke. Komisarja imenuje kralj na predlog ministra za kmetijstvo in po zaslišanju ministrskega sveta.

Prvi občni zbor delničarjev se ina vršiti v prvem mesecu po končanem vpisu delnic. Agrarna banka bo prevzela vse posle Direkcije za kmetijski kredit, ki je bila osnovana leta 1925. Agrarni banki se imajo izročiti narodni fond, deponirani pri Državni hipotekarni banki, nadalje fond za nabavo semen, veterinarski zakladi, fond za pospeševanje ribolova, za ureditev rek, potokov in izsušenja močvirij in v Slavoniji ter slično. Za vse te fondse jamči država.

Politični pregled

Pretekli teden je podpisal kralj

zakon o Agrarni (kmetijski) banki, ki je stopil takoj v veljavo

in so že pričeli z delom za organizacijo novega bančnega zavoda, o čemer pišemo natančneje na drugem mestu.

V zvezi s sprejemom zakona o Agrarni banki pripravljajo v kmetijskem ministrstvu tudi

načrt zakona o zaščiti malih kmetovalcev.

Namen tega zakona je predvsem obvarovati malega kmetovalca pred oderuštvo špekulantov in prekupčevalcev, ki v nekaterih krajih običajno pokupijo vse poljske pridelke že na polju, še preden dozore. Za posojila, ki jih dajejo na račun pridelkov, zahtevajo ne samo oderuške obresti, ki dosega mnogokrat 60 do 70 %, temveč tudi pritisneje cene tako navzdol, da trpe kmetovalci škodo na vse strani.

Z novim zakonom bosta prepovedana vsak nakup in vsaka prodaja nedozorelih in s polja nespravljanih pridelkov.

Pričakovati je, da bo ta zakon sprejet še pred letošnjo žetvijo, s čimer bo onemogočeno početje brezvestnih ljudi.

V zvezi z novim zakonom o državnih cestah

posveča ministrstvo javnih del posebno pozornost zgradbi tako zvanih avtomobilskih cest.

V ta namen je bila sestavljena posebna komisija, ki je predlagala, da se zgradi na Avali avtomobilska cesta, in sicer tako, da bo vsak kilometer zgrajen po drugem načinu. Izkušnja bo nato pokazala, kateri način zgradbe avtomobilskih cest bi bil za našo državo najprimernejši. Čim bo to ugotovljeno, bo sestavljen točen načrt za gradbo avtomobilskih cest po vsej državi.

Največjo pozornost v zunanji politiki vzbuja

razpad konference odbora strokovnjakov za reparacije.

Kakor je znano, morajo Nemci na podlagi mirovne pogodbe v Versaillesu poravnati vso neizmerno škodo, ki so jo izvršili proti zavezniškim državam za časa svetovne vojne. Nemci pa niso nič kaj voljni za plačevanje

ter neprestano skušajo doseči znižanje teh svojih obveznosti napram zavezniškim državam.

Doslej so plačali Nemci v denarju in predmetnih dajatvah okoli 46 milijard zlatih mark.

Ker se jim je zdelo, da so plačali preveč, so se pričeli upirati in zahtevati, naj se skliče posebna konferenca, ki bi proučila njihove plačilne zmožnosti ter ugotovila za dobo okoli 40 let letni zvesek, katerega bi morala Nemčija plačevati v letnih obrokih zavezniškim državam. Zavezniki so ugodili tem neprestanim nemškimi pritožbam ter sklicali pred enim mesecem v Parizu konferenco finančnih strokovnjakov vseh prizadetih držav, ki bi določili višino nemškega letnega odplačila. Po dolgotrajnih in mučnih pogajanjih so končno zavezniški strokovnjaki stavili svoj predlog, ki odgovarja nemški plačilni zmožnosti.

Nemci pa so kratkoma izjavili, da ne morejo pod nobenim pogojem pristati na ta predlog, ter so napovedali svoj odhod s konference.

Ta nerazumljiv korak Nemcev, ki se še po desetih letih ne morejo sprijazniti z mislijo, da je treba poravnati škodo, ki so jo storili, je napravil pri vseh zavezniških državah slab vtis.

Slično usodo bo doživela najbrže tudi

pripravljala konferenca za razoroženje, ki zaseda te dni v Ženevi.

Na tej konferenci je čuti mnogo lepih besed o razoroženju in o potrebi omejitve oboroževanja. Žal, so tisti, ki s svojim oboroževanjem povzročajo, da morajo tudi mali narodi izdajati prekomerne vsote za svojo narodno obrambo, prav malo pripravljeni na resnično razoroženje ter se le zadovoljujejo z donečimi besedami o potrebi varovanja svetovnega miru.

Jos. Kostanjevec:

Iz nekdanjih dni

(Konec.)

Toda minila je minuta, prva, druga, tretja. Batiča ni bilo na površje. Tedaj sta se zganila in vstala. Gledala sta doli ob bregu, morda je plaval dalje, da izstopi na položnejšem kraju. Nista ga ugledala nikjer.

Repič je stopil prav nad tolmun in stopil noter. Voda je bila čista kakor ribje oko, videlo se je prav na dno.

Tam doli je tičal Batič, zapleten v močno korenino starega drevesa. Zadel ga je bila kap.

«Vedel sem, da ne bo dobrega», je rekel Repič. «Čakaj, priklidem par moških, ki gredo proti domu, da ga pomagajo dvigniti. Morda se da še kaj pomagati.»

Ti so takoj prihiteli. Z velikim naporom so ga spravili na površje in položili na bregu v travo.

Repič je takoj napravil vse poizkuse, da bi ga rešil. Poslal je enega izmed prišlecev po zdravnika. Toda vsa pomoč je prišla prepozno. Ko je prišel zdravnik, ga je preiskal, ugotovil smrt in ukazal prepeljati v mrtvašnico na župno pokopališče.

Na tako tragičen način je torej preminul človek, ki so ga občani čislali kot marljivega in nad vse vestnega učitelja. Malokatero oko je ostalo suho, ko je padla prva pest zemlje na njegovo rakev. Prišli so k pogrebu tovariši od vseh krajev, zapeli ob odprtem grobu, kakor je zapel včasih on sam, poslovil se je v njih imenu od njega okrajni šolski nadzornik, ki je poudarjal pokojnikovo vsestransko

delavnost v šoli in vobče na polju napredka in prosvete. Bog ve, kdo pride za njim, so se izpraševali občani in odgovarjali: «Naj pride kdor hoče, da bi bil le podoben Batiču!»

Naglo je minilo poletje. Po travnikih se je vsepovsod bahal podlessek, prvo listje je padalo z drevja. Jutra so bila hladna in vlažna popoldnevi kratki, začel je zopet čas, ko je bilo treba imeti vedno pri rokah svetiljke.

Kmalu po Vseh svetih so poslali od okrajnega šolskega sveta na Batičevo mesto mlado učiteljico. Učiteljev je bilo premalo, učiteljice so morale v najbolj zapuščene vase. Občani sicer niso bili s tem posebno zadovoljni, šolskih otrok je bilo mnogo, težko da jih bo mogla obvladati ženska. Toda bolje je bilo vendarle, kakor da so ostali brez vsakega pouka in vzgoje.

Učiteljica je imela stanovanje v šoli, prejšnje Batičevo stanovanje. Zjutraj in zvečer si je pripravljala hrano sama, opoldne pa je hodila k Mavriču. Ivan ji je bil sam ponudil, vedel je, da bi drugod ne mogla dobiti, a sama bi si ne mogla skuhati, ko je prav v tem času v šoli najbolj zaposlena. Tako se je Mavričeva družina pomnožila za enega člana.

Toda ni trajalo dolgo, da se je pomnožila za novega. Tilka je porodila krepkega dečka, ki so ga krstili na očetovo ime. Pa tudi pri Repičevih je nastal kmalu potem naraščaj, tudi Milka je dobila sina, ki so mu dali očetovo ime. Ivanček in Drejček sta uspevala kar najbolje, bila sta zdrava in vedno živahna.

Tako je šlo torej pri obeh družinah sedaj vse po sreči.

Bližali so se zopet božični božični prazniki. Pri Mavričevih je bilo toliko dela, da so ga komaj zmagovali. Mavrič sam je pomagal, kjer je mogel. Toda zadnje čase ni bil več tako zdrav kakor vse poletje. Tožil je, da mu je začelo srce nagajati. Res je bila videti na njem precejšnja izprememba. Ivana je začelo skrbeti, toda omeniti ni hotel nikomur tega, ni maral vznemirjati nikogar. Morda bo zopet bolje kakor je bilo bolje lansko leto.

Na sveti večer je bila Mavričeva družina zbrana vsa v veliki sobi. Materi Mariji je bila tisti večer vendar izpolnjena želja, da je po deseti uri odšla skupno z Anko in Ivanom k polnočnici. Doma je ostala Tilka, otroka ni hotela izročiti drugemu, prenežen je še bil. Med potjo so se oglasili pri Repičevih, pridružila sta se jim Andrej in Milka.

Mavrič in Prelec sta še precej dolgo posedela, že davno je bilo odzvonilo k polnočnici, ko sta se poslovila in odšla vsak v svojo sobo.

Proti jutru so se vrnili iz cerkve in so se takoj podali k počitku. Mati Marija bi bila rada pogledala k očetju, toda bala se je, da bi ga zbudila, ako je zaspal. Pa saj bo kmalu zopet vstala in tedaj bo stopila do njega, da mu vošči vesele praznike. Spomnila se je, kako je bilo lansko leto na ta večer, preživela je zopet vse muke, ki jih je takrat občutila.

Še preden se je začelo svitati, je vstala in začela pripravljati zajtrk. Mladi ljudje naj še nekoliko poleže, utrujeni so od prečute noči, si je govorila in natakala kako v skodelico, da jo ponese najprej očetju.

Ko je vstopila v njegovo sobo in voščila dobro jutro, ni dobila odgovora. Gotovo Mav-

DOPISI

PIJAVA GORICA. (Smrtna kosa.) Ze zopet je zamahnila smrt s svojo koso v naši vasi. Pred kratkim je umrl, kakor smo Vam že pisali, znani lovec g. Josip Tomažič. V nedeljo 22. t. m. pa je preminul g. Franc Dolenc, po domače Karlovčan, splošno znani prevoznik in posestnik. Star je bil 68 let. Kot čurman starega kova je bil dobrosrčna in poštena slovenska korenina. Po svojih voznških poslih je prišel širom Kranjske, Primorske, Štajerske in Hrvaške. Pokojnik zapušča poleg globoko žalujoče vdove pet sinov in štiri hčerke, katere vse je vzgojil v naprednem duhu in jih vse spravil do poštenega kruha. Na njegovi zadnji poti so ga spremljali številni prijatelji in znanci ter s tem pokazali, da je bil pokojnik v širokih krogih priljubljen mož. Ob odprtem grobu se je poslovil od dragega pokojnika g. R. Šturm. Dragemu pokojniku bodi ohranjen prijazen spomin, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

RIBNICA. Dne 25. t. m. je slavil svoj god in obenem tudi 75. rojstni dan g. Marko Burger. Kot otroka ga je povedel njegov oče v kočevske šole. Nato se je izučil g. Burger kot mladenič doma usnarstva, katero je potem tudi prevzel. Iz tedanjih skromnih razmer se je povzpел s trdim delom kot usnar do trdnega položaja. Vse svoje življenje nekompromisen naprednjak je bil mnogo let občinski odbornik ter 11 let načelnik trškega gospodarskega odbora, kateremu je bil napredek trga vselej na sreč; dokaz temu predvsem vodovod, ki se je po 30 letih že amortiziral. Vzornemu naprednjaku tudi naše čestitke.

SV. KRISTOF PRI LAŠKEM. Kako z zanimanjem smo brali lansko leto našo priljubljeno «Domovino», ki je prinašala toliko dopisov iz raznih krajev naše obširne občine. O vsem mogočem in dobrem se je pisalo ter mnogo dobrega so ti članki ustvarili, saj sta kritika ter pravična graja vedno in povsod na mestu. Zdaj pa je vse zamrlo. To pa ni prav! Manifest od 6. januarja, ki ga je izdal naš plemeniti in ljubljani vladar,

tega pač ni nameraval, temveč nasprotno. Naš kralj želi, da bi se z združenimi močmi delalo za naš naord in državo in za vsak še tako skriti kraj Jugoslavije. V tem gospodarskem okviru haj bi se nadaljevalo tako plodonosno začeto delo za našo občino v «Domovini». Saj je marsikaj potrebno kritike, saj bi se mnogokaj odpravilo, ko bi se merodajni faktorji opozorili na nedostatke in krivice. Naš ljubljani vladar ne želi, da bi komandirali kjerkoli strankarji ali stranke, ki jih ni več, temveč brez razlike vsi, ki so zmožni in ki hočejo delati.

REČICA PRI LAŠKEM. Občina Laško je uvedla svinjske sejme, katerih prvi se je vršil v četrtek 18. t. m. z velikim uspehom. Prignanih je bilo okrog 100 prašičkov, od katerih je bilo prodanih kakih 60. Ti sejmi se bodo vršili vsak drugi četrtek in bo prihodnji v četrtek 2. maja t. l. Opozorjamo naše ljudi na ta sejme.

HRASTNIK. Dostava pošte pri rudniku še ni urejena. En sam pismonoša mora dostavljati vso pošto nad eno uro oddaljenemu okolišu. Dopoldne dostavlja pošto le do Roša, na kar mora popoldne k vlakom, da odpremi pošto, popoldne pa šele dostavlja pri rudniku. Poštna direkcija je sicer obljubila drugega pismonoša, a ga še ni poslala. Prošnje za nastavitev pismonoše je vložil rudar Rudolf Jarc, ki je že bil svoječasno v selski dostavi pri rudniku. Ker je bil zanesljiv in že pozna dobro okoliš in posamezne stranke, želi prebivalstvo njegov povratek.

KALOBJE PRI CELJU. (Smrtna kosa.) V nedeljo 14. t. m. so zvonovi naznanili žalostno vest, da je nenadoma umrla ugledna in obče spoštovana žena cerkvenega ključarja gospa Terezija Bukovškovca, po domače Brglezova, v starosti 57 let. Prejšnji četrtek je bila še popolnoma zdrava. Zadel jo je mrtvoud. Ni se zavedla več do smrti. Njen pogreb je bil nad vse lep. Kljub slabemu vremenu jo je spremila k zadnjemu počitku velika množica ljudi. Ob grobu ji je zapel moški pevski zbor ganljivo žalostinko, ki je prisotne ganila do solz. Potrtemu možu, sinovoma in hčeri naše iskreno sožalje! Naj v miru počiva!

JARENINA. (Smrtna kosa.) Ob času vstajenja Gospodovega in vstajenja prirode je zamah-

nila s smrtno koso neizprosna bela žena. Po starih materah je posegla v Jarenini. Tri naše vrle mamice so legle ob vstajenju k večnemu pokoju: Marija Vajngrlova iz Jareninskega vrha, Marija Drozgova iz Vajgna in pa Draževa iz Kaniže. Najbolj lajša in blaži staršem smrtne ure zavest, da zapuščajo dobre in pridne otroke. S to tolažbo so legle imenovane matere v smrtni dom. Sinova Vajngrlova sta vzgledna kmeta, eden na domačiji, drugi v Gačniku, hčerka pa vzgledna gospodinja na Poličkem. Draževi otroci pa skupno gospodarijo na materinem domu. Blagopokojnim mamiciam daj Bog uživati veselje večne pomladi!

MAĻA NEDELJA. Naše narodno kulturno društvo je v nedeljo 21. t. m. proslavilo petletnico otvoritve svojega Društvenega doma z igro «Prisega ob polnoči». Najlepša hvala vsem cenjenim gostom, ki se nas obiskali in s tem počastili naš Društveni dom.

MAĻA NEDELJA. Narodno kulturno društvo bo ponovilo v nedeljo 5. maja točno ob pol štirih popoldne krasen igrokaz «Prisega ob polnoči». Vabimo vse, da ne zamudijo prilike ter si v obilnem številu ogledajo to lepo igro, ki je povsod izvrstno uspela.

DOLGOŠE. Tukaj smo si ustanovili L. 1927. gasilno društvo, ki lepo napreduje. Na binkoštni ponedeljek bomc imeli veliko tombolo v korist nabave gasilskih potrebščin. Druga društva se naprošajo, da na ta dan ne prirejajo veselice in prav tako ne na 5. maja, ko bomo imeli veliko cerkveno slavnost; dobimo namreč novi tretji zvon. Posetite nas!

ORMOŽ. Dne 14. t. m. se je vršila v ormoški meščanskošolski telovadnici sokolska akademija, ki nas je prav prijetno presenetila po programu kakor tudi po izvedbi. Z lepim nagovorom je brat načelnik Vlado Porekar otvoril akademijo, poudarjajoč pomen in smisel telovadbe za našo mladino. Sledile so nato eksaktno in lepo izvajane točke. Akademijo je zaključilo članstvo z dvema skupinama. Ormoškemu sokolskemu društvu, ki nas je s to svojo prvo akademijo res presenetilo, iskreno čestitamo na tako lepem uspehu. Vidi se, da je društvo pod vodstvom marljivega br. V. Porekarja na pravi poti.

rič spi. Hotela se je oddaljiti, čemu bi ga budila. Toda nekaj jo je vleklo z vso silo do postelje. Vsa se je stresla, kava ji je padla iz rok, ko je videla, da se Mavrič ne gane. Prsi se niso več dvigale, obraz je bil ves izpremenjen, oči osteklenele. Oče je bil mrtev, zadela ga je bila kap vdručič, in to vprav na obletnico prve. Kakšna zmešnjava je nastala v hiši, si je lahko misliti, ko je mati sklicala nenadno Ivana in druge. Prenaglo se je vse to izvršilo.

Tako sta torej v kratkem času izgubila iz kraja dva človeka. Batič in Mavrič, nepričakovano in v veliko žalost zaostalih. Nastala je v vrstih kulturnih delavcev vrzel, ki se ne bo dala tako hitro izpolniti.

Kakor je bil veličasten pogreb Batičev, tako je bil tudi Mavričev. Ljudje so pribili iz najoddaljenejših krajev, vasi in zaselij, dolga vrsta se je vila proti pokopališču na griču, kjer je že skoro pol leta počival Batič.

Velika žalost se je naselila pri Mavričevih, Repičevih in Muhiču. In ta žalost ni tako hitro izgubila, od dneva do dneva se je pojavljala nanovo in zapuščala sledove vespod.

Toda nazadnje je krenilo življenje vendar zopet na stari tir. Delo se je ponujalo samo, nobeden se ga ni branil, vsak letni čas je prinašal drugo in skrbel za izpremembo, da ni bilo prenakolično in vsled tega predolgočasno.

Tudi Repič se je močno postaral. Odkar je umrl Mavrič, ni bil več tako živahen kakor nekdanj, šestokrat je bil zamišljen in sam s seboj nezadovoljen. Z Mavričem je izgubil

edini človek, ki ga je popolnoma razumel in s katerim je bil zlasti v zadnjih časih najiskrenejši prijatelj. Ni se imel sicer prav nič pritoževati, v hiši je bilo vse v najlepšem redu, spoštovali in ljubili so ga vsi, zlasti sta razila nanj Andrej in Milka, da ni ničesar pogrešal. Še vedno je bil pravzaprav on prvi gospodar in njegove nasvete so vsi uroševali. Vendar ga je nekaj tlačilo, toda kaj bi moralo biti, ni vprašal in ni vedel nihče.

Neke nedelje popoldne je bila zbrana vsa Repičeva družina v veliki sobi. Prišli so tudi Ivan s Tilko in Preičevi. Mati Marija je ostala sama doma z Ivančkom, ki je že izgovarjal prve besede in klical ata in mamó. Zunaj je bila zima, a nebo je bilo vedro in solnce je sijalo kakor spomladi.

Ves teden že niso bili vsi skupaj, mnogo so si imeli povedati in marsikaj je bilo treba premisliti in pretehtati, kako se bo začelo in kje najprej prišlo, ko pride čas novega truda.

Repič je bil danes zjutraj v trgu po opravilih. Tam je slišal marsikatero novico, ki je tiskakor ni mogel verjeti. Vso pot proti domu je razmišljal in majal z glavo ter celo govoril sam s seboj. Tudi sedaj v krogu svojih domačih se ni mogel prav razvneti, večinoma je molčal.

«No, oče, kaj pa v trgu novega?» je vprašal Ivan, ko je videl tasta tako zamišljenega.

«Marsikaj se govori,» je odgovoril ta. «Stari Bilče, ki re govori po navadi kar tja v en dan, mi je rekel, da se od nekod oblači in da mora priti nekaj težkega v najkrajšem času nad nas. Razmere so takšne, da se Bog usmili. Povsod po svetu se širi velika nezadovoljnost, ki jo netijo in podpihujejo nalašč za

to najeti ljudje, prihajajoč bogve odkod. Pripravljeni moramo biti na vse. Ti naši lepi kraji bodo videli in doživeli dni, kakršnih si še niti največji naši ljudje ne morejo predstavljati. Solnce se bo za dolgo časa skrilo za oblake v naši domovini, tavali bomo po temi, in v obupu si bomo pulili lase. Kar je lepega, bo izgubilo, ostala bo samo velika žalost in sramota.»

V sobi je nastala tišina. Repič je umolknil in se zopet zamislil. Nihče ga ni motil, vsak je imel opraviti sam s seboj, vsak je ta hip gledal po svoje v temno bodočnost.

«Vsi drugačni ljudje bodo zagospodarili po naših kočah,» je čez nekoliko časa nadaljeval Repič. «Ne bodo imeli srca in usmiljenja, se bodo smejali in rogali našim solzam, redili se od naših žuljev. Dal Bog, da bi se bil motil stari Bilče, dal Bog, da bi se motil jaz, ki vam z žalostnim srcem to pripovedujem!» ...

Solnce se je že nagibalo k zatonu, ko se je izpraznila Repičeva soba. Razšli so se v težkih mislih. Niso čutili mraza, ki je ob vsakem koraku naraščal, ker je bil huiši mraz v njih samih. — — —

VIII.

Žalostni časi so se bili začeli. Prazni se bili domovi, po njivah je rastel plevel, cesti so bile razorane, živina je šla iz hlevov bog ve kam. Na severu in jugu je grmelo in treskalo, gorele so vasi, rušila se mesta. Odše je od doma najprej mlajši rod, za njim so se poslavljali starejši, možje in očetje. Težko je bilo slovo, kar brez noč je bilo treba iti, zapustiti žene in otroke, domače trate, polja in

BERKOVCI. Meso za žegen si je mislil oskrbeti neki N. iz Lagarovec na podstrešju Cecilije Murekerjeve v Berkoveh, pa je bil pregnan. Križevskim orožnikom se je posrečilo tatu izslediti in ga izročiti sodišču v Ljutomeru, kjer so mu prisodili 14 dni ječe.

ŠAFARSKO SELO. «Domovina» se je pri nas že precej udomačila. Dobiva vedno nove naročnike. — Vreme nam zelo kljubuje. Zaradi tega smo s poljskimi deli zaostali. Je pač narobe svet. — Omenimo naj še našo razkiško cerkev. Ta cerkva je posebno od znotraj prav prijazna, ker jo krasijo naša dekleta. Vsa čast, da se cerkev prikupi tudi tujcu, gre edino našim vrlim dekletom, katera rada segajo tudi po vrli «Domovini». Nočejo verjeti obrekovanju, da je protiverska. Dekleta vemo dobro, da ni protiverska in jo bomo zato še naprej čitale. — D o m a e i n k a.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

ČISTA LUCERNA.

Prj lucerni si želimo trajnosti in bogatih košenj. Ne 3 leta, ampak 6 do 8 let in dlje naj trpi tako deteljščje. Na to nam je povsod delati. V zadnjih letih nam pa lucerna hitro odpoveduje. Vzroki temu pojavu so različni. Krivo je lahko slabo seme, slaba sorta, slaba setev, plevelna zemlja, slabo gnojenje, slabo oskrbovanje itd. Mnogo škoduje različni plevel, ki se vgnezdijo med lucerno in proti katremu je lucerna zelo občuljiva. Večkrat se zgodi, da mu lucerna že prvo leto podleže. Če hočemo, da bo ostala lucerna čista in trpežna, je paziti zlasti na sledeče:

1.) Da sejemo čisto seme in pravo sorto lucerne. Najbolj sloveča je bila dosedaj francoska lucerna, toda tako imenujejo danes tudi lucerno, ki prihaja iz raznih afriških kolonij in ki ni tako dobra in trpežna. Tudi z laško lucerno se to godi. V zadnjem času se močno hvali ogrska in francoska lucerna, ki je nemškega izvora. Želeti bi bilo, da se lotimo pridelovanja domačega se-

mena, kajti če jo v Nemčiji lahko pridelujejo za seme, bi jo lahko tudi pri nas.

2.) Da je zemlja skrbno očiščena od plevela. To je važen pogoj, če hočemo čisto lucerno. Sejati jo moramo po gnojenih in dobro obdelanih okopavinah (repi, krompirju), ki zapuščajo čisto, rahlo in dobro vgnjeno zemljo.

3.) Da sejemo lucerno na gosto. Tukaj ne smemo varčevati s semenom, če hočemo, da se nam plevel ne vrine. Za 1 ha je treba 25 do 30 kg semena ali za mernik posetve 2½ do 3 kg. To nas stane nekoliko več, toda zato je tudi uspeh ugodnejši. Lucerna mora na gosto pribosti iz zemlje, da se plevelu lažje upira. Kjer je zemlja travorodna in manj ugodna za lucerno, jo sejejo skupaj s travo (pasjo travo, francosko pahovko) da se ruša preje zagosti. V obče se pa bolj priporoča setev samo čiste lucerne.

4.) Da jo sejemo med zeleni oves, ki jo v prvi mladosti senči in varuje, tudi pred plevelom. Na surove brazde je sejati oves in, ko je z brano zavlečen, je sejati lucerno, ki jo plitvo zakrijemo, da nam prej izkaži. Ko začne oves kazati latje, ga je pokositi in porabiti za zeleno klajo. Največjo napako napravimo, če pustimo oves zoreti. Kot zaščitna rastlina se oves najbolj priporoča.

5.) Da lucerno pozneje skrbno obdelujemo. Plevel se pokaže v prvem letu ali pa tudi pozneje. Zato se moramo bojevati proti plevelu takoj od kraja, da se nam ne razpase. Pri setvi same lucerne (brez varstvene rastline) ki je po nekd v navadi, se mora mlada lucerna na rokah spleti, slično kakor lan. To delo je zamudno, toda hvaležno kakor uče izkušnje. Na večjih prostorih je pa predragoceno, če ga moramo opravljati z najetimi močmi. Zato je bolje, da jo sejemo med zeleni oves, ki jo varuje, da se plevel tako hitro ne vgnezdijo. Pozneje se prikaže različni plevel, kakor plevelna trava (muhvič), regrad, zajka ali dvoletni dimek, dresenj itd. Proti takemu plevelu moramo pridno rabiti brano takoj v prihodnji pomladi, preden začne lucerna zeleneti. S krepko prevlaklo je vzdržavati zemljo čisto in na površju zrahljano.

6.) Da jo vzdržujemo pri moči. Lucerna, pravilno gnojena z umetnimi gnojili, posebno s fos-

fatnimi in kalijevimi gnojili in po potrebi z apnom, se bo veliko lažje upirala plevelu in bo dalje osrajala kakor pa, če jo zanemarimo. Ako naj da lucerna na leto po tri in štiri košnje, ji moramo vsako leto pomagati do bogatih košenj z umetnimi gnojili.

NAPAJALIŠČA ZA ŽIVINO.

Med važne pogoje za ugodno zdravje in dober počut živali spada zdrava pijača. V tem pogledu se pa pri nas še veliko greši bodisi s tem, da nudimo živalim slabo in nezdravo pijačo, ali pa, da jih na neprimeren način napajamo.

Marsikod je voda tako slaba, da se je naravnost čuditi, da nam živali bolj ne hirajo, saj jo morajo piti naravnost iz mlakuž, v katere prihaja po dežju tudi gnojnična voda (iz raznih gnojišč). Pri nas pa živinorejci vse to prezirajo, ker so od mladih nog vajeni na to. On ne uvidevajo zlih posledic in tega, da mora tudi žival dobiti zdravo in čisto vodo, ako naj ostane zdrava in ako naj od prve mladosti naprej bolj uspeva. Za dober počut je namreč zdrava pijača ravno tako potrebna kakor zdrava krma.

Vasi, ki nimajo tekoče vode in dobrih studencev so v tem pogledu prizadete. Po takih krajih je sploh težko misliti na uspešno rejo molznih krav in na mlekarstvo, dokler se razmere ne izpremenijo in dokler ne pridemo do dobre vode, naj si bo z dobrimi vodnjaki (kapnicami) ali pa z vodovodom.

Greši se pri nas pa tudi po krajih, kjer imamo tekočo vodo in sicer s tem, da napajamo živino čez leto in dan v hlevih, kamor imamo vodo napeljana. Mnogi smatrajo take naprave za poseben napredek in so ponosni na to, v resnici pa škodujejo živini, če jo imajo ves čas leta zaprto v hlevih. Po velikih hlevih, kjer je mnogo živali, imamo take naprave (samonapajalnike), ali tam se skrbi ob enem, da se živali na drug način zadostno izprehodijo na svežem zraku, namreč s tem, da jih redno vsak dan spuščajo dopoldne ali popoldne za par ur v posebna tekališča (ograje).

Pri naših posestnikih pa tega ni in morajo živali pri tem načinu napajanja vse leto v hlevu tičati.

vinograde. Kam? Bog ve, kam. Čemu? Bog ve, čemu. Vojska ni vprašala, hočeš ali nočeš, ukazala je samo, in gorje vsakomur, ki ni slušal.

Odišle domačine so nadomestili tujci. Po hišah so se vrivali, iskali so kruha, bili so lačni in žejni. Ostajali so po nekoliko dni, še dolga je bila pot pred njimi, t e b a l o je iti dalje, dalje. Za njimi so prihajali drugi, še bolj gladni in razcapani, kope samih beračev. Pred njimi ni bila varna nobena reč. Prinesli so s seboj samo nekaj — nesnago in bolezen. Žene so jokale in obuovale, mnogo jih je bilo, ki so vsled tega zabredle v mlako razuzdanosti in propalosti.

Možje in sinovi pa so pisali pisma in dopisnice, podčrtavali na povelje višjih, kako se jim dobro godi tam gori in tam doli, kako z lahkoto zmagujejo sovražnika, ki je strahopetec in beži pred njimi kakor zajec še preden se prikažejo.

Prišle so podpore za vpoklicaniki, izplačale so se za več časa nazaj, povsod je bilo dovolj denarja. Še nikdar toliko. Kam z njim? Malo je bilo plačanega dolga iz teh prejemkov. Trgovci in krčmarji pa so se smejali, služili so kakor nikoli prej. Kruha je bilo sicer malo, pa je bilo toliko več vina. In vse je pilo ra račun onih, ki so bili zakopani v strelskih jarkih, ki so gladovali in krčili pesti v onemogli jezi in obupu. Siromaki!

A prišlo je še hužje. Zabobrela je tudi na zahodnih solčnih tleh, plakala so naša brda in potoki solz so se zlivali čez polja, vinograde in travnike. In ko je bilo tudi to zadnje poglavje žalostno končano, so se gnetle trume preostalih vojakov po cestah in vaseh in ple-

nile vse, kar jim je prišlo pod roko. Ko je nato zasedel še tujec te kraje, so bili prazni domovi, zavlada je smrt. Voz za vozom se je pomikal v druge, komaj poznane pokrajine. ljudje so prodali svoje domačije za slepe cene in se selili v novo domovino.

Tudi Ivan in Andrej sta okusila sad prestale vojne. Iz bojeva meteža sta prišla sicer še živa, toda posledice niso izostale. Ivan je bil ob prste na levi nogi, Andrej je dobival večkrat živčne napade, življenje jima ni bilo več tisto kakor v prejšnjih lepih časih. Domačija se jima je videla vsa drugačna in tuja, solnce ni več tako pristrčno obsevalo teh gričev in dolinic, akacije ob vodi niso več tako opojno duhtele. In domenila sta se medsebojno in z drugimi domačini, da hočeta prodati svoji posestvi ter se preseliti na Dolenjsko. Muhič jima je preskrbel kupce, ki nikakor niso hoteli zapustiti teh priljubljenih krajev. V njih je še vedno tlelo upanje, da se zgodi čudež in se dežela otrese tujega jarma.

Težko je bilo slovo. Tisti dan, preden so potegnili konji njih blago, visoko naloženo na širokih vozovih, so obhodili z bolečino v srcih vse, kar je bilo še pred nekoliko dnevi njihova last. Obredli so njive in travnike, sklanjali se k trtam, ki so jim tako radodarno in tako dolgo delile svoje darove. Ogedali so si vsak kot v hiši in v stranskih poslopjih in se poslovili od njega, kakor od živega bitja.

Ko so drugi dan potegnili konji in prispeli na kraj, od kjer se je zadnjič zasvetila njih domačija, so jo pozdravljali z rokami in s solzami v očeh. Stari Repič je ostal na tistem mestu najdalje. Ni se mogel ločiti. Vsi davni časi so hiteli mimo njega in z neodoljivo silo palili njegovo notranost. Preživel je v tistih

trenotkih vnovič svojo mladost, hodila sta s pokojnim Mavričem po vseh potih in stezah, po brdih in dolinicah, jasno je razločeval vsako besedo, ki je prihajala iz njegovih ust. Vozova in drugi so bili že pod klancem, ko se je Repič zadnjič ozrl tja dol na svoj in na Mavričev izgubljeni raj in stopil za njimi, ki so ga že težko čakali. — — —

*

Kakor sta si bila prej soseda Mavrič in Repič, tako sta si soseda sedaj Ivan in Andrej. Lepi sta njiju posestvi na Dolenjskem in obsežni. Njiju poslopja, vrt s čebelnjakom, njive in travniki, vinogradi v rebreh, vse je takšno in tako urejeno ter oskrbovano kakor je bilo tam ob bistri Vipavi, v sedanjih zasuznjenih krajih. Vse je tako, in vendar se jima včasih vidi, da ni tako. Srce čestokrat zahrepeni tja nazaj, si zaželi zopet v prvotno domovino, se zasanja v davno minule čase.

Repič, njegova žena in Mavričeva mati Marija so dosegli visoko starost. Kakor bi bilo dogovorjeno, so vsi umrli lansko leto v kratkih presledkih.

Ivan in Andrej imata sedaj že precejšnjo družino. Ivanov najstarejši sin je že odrasel in obiskuje kmetijsko in vinorejsko višjo šolo, Andrejev pa gimnazijo v Novem mestu. Potem misli študirati medicino.

Vse gre pri cbeh hišah po sreči, in Lipe, ki je napredoval od Mavričevega hlapca do nekakega oskrbnika, pripoveduje zlasti ob nedeljah lepe pravljice izpod Nanosa vsem, ki ga hočejo poslušati in s katerimi se sreča kjerkoli.

Napajanje v hlevu je sicer jako komodno, toda za navadnega posestnika bi bilo veliko bolje, da goni svoje živali ven k napajališču, ki ga v tem slučaju lahko napravi doma na dvorišču, da mu ni treba živine goniti kam daleč na vodo. Vsaj nekaj gibanja pa mora imeti živina vsak dan in tudi nekaj svežega zraka, ki ga uživa najlažje, če jo spravimo ven iz hleva. Žival potrebuje gibanja na svežen zraku. To je poudarjati posebno pri molzni živini, če nima nobene druge prilike, da bi se zadostno gibala. Drugače je seveda pri kravah, ki jih uprezamo. Vobče je pa najbolje, da se živina napaja zunaj hleva, da se vsaj na ta način nekoliko izprehodi in navžije svežega zraka.

Razstava perutnine in kunccev na letošnjem velesejmu

Kmetijska družba namerava ob priliki letošnjega velesejma, ki bo od 30. maja do 9. junija, prirediti razstavo perutnine in kunccev. Priprave za to prireditev ima v rokah perutninarstvo-kuncerejski odsek, ki je bil pred kratkim ustanovljen z namenom, da dvigne perutninarstvo in kuncerejo do večje dobičkanosti. Zaradi primernejše ureditve bo trajala razstava perutnine od četrtka (30. maja) do ponedeljka (3. junija), razstava kunccev od srede (4.) do nedelje (9. junija).

Perutnina se bo razstavila v skupinah, in sicer po en petelin in dve kokoši; slično tudi race, pure in gosi; golobi bodo pripuščeni po parih, kuncí pa posamezno ali z družino. Prj perutnini bodo izjemno dovoljene večje skupine. Razstavljene živali morajo biti najmanj 3 mesece stare. Dopustile se bodo pa tudi samice z mladiči. V poučne svrhe, da se vsak obiskovalec razstave pouči, kakšna jajca nesejo posamezne kokoši, bo doposlali od razstavljenih živali tudi po pet jajc istih kokoši.

Vse razstavljene živali se bodo lahko prodale na razstavi, vendar bodo morale ostati tam do konca razstave. Pošiljke razstavljenih živali uživajo po železnici polovično vožnjo, če so deklarirane kot razstavno blago in frankirane do Ljubljane.

Razstavljene živali se bodo ocenile po posebni komisiji in najboljše med njimi bodo odlikovane. Pri ocenjevanju se bodo predvsem upoštevale živali članov perutninarstvo-kuncerejskega odseka. Članarina tega odseka za leto 1929. znaša 20 Din. Na razstavo bodo pripuščeni tudi izdelovalci kletk, krmil, orodja in raznih priprav za perutninarstvo in kuncerejo. Na ta način se hoče nuditi obiskovalcem razstave prilika, da si ogledajo moderne priprave za pravilno rejo teh živali.

Prijave za to razstavo sprejema odbor perutninarstvo-kuncerejske razstave v Ljubljani, in sicer najkasneje do 5. maja t. l. Podrobnejši pogoji se dobe pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Razpoloženje malo mlačnejše. Na ljubljanski blagovni borzi so ponujali te dni (za 100 kg, postavljeno na slovensko postajo): pšenic o, baško, po 290 do 292.50 Din; moko «0» po 415 do 420 Din; turšičice o, baško, po 320 do 322.50 Din; oves, baški, po 295 do 300 Din; ječmen, baški, ozimni, po 330 do 332.50 Din.

ŽIVINA. Na zadnji ljubljanski živinski sejem je bilo prignanih 185 konj, 41 volov, 34 krav, 9 telet in 615 prašičkov za rejo; prodanih pa je bilo 42 konj, 27 volov, 20 krav, 7 telet in 305 prašičkov. Sejem je bilo zelo živahen. Precej je bilo kupčije s prašički, katerim so cene čvrste. Nekaj klavnih konj je bilo prodanih za Trst. Cene goveji živini so se ponovno dvignile za pol dinarja. Za kilogram žive teže so bile naslednje cene: voli I. 11, II. 10, III. 9, krave debele 5 do 7.50, krave klobasariče 4 do 5, teleta 12 do 13 Din. — Na mariborskem svinjskem sejmu so bile za kilogram žive teže 10 do 12.50 Din, mrtve teže pa 16 do 17 Din. Kupčija je bila zelo živahna.

HMELJ. Cene so zopet malo popustile. V Nemčiji se je nakupoval jugoslovenski hmelj po 10 do 17 Din kilogram.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo v zadnjih dneh v devizah:

1 dolar za 56.25 do 56.45 Din;

v a l u t a h:

1 dolar za 56.72 do 56.92 Din;

100 francoskih frankov za 221.38 do 223.38 Din;

100 italijanskih lir za 97.05 do 299.05 Din;

100 nemških mark za 1348 do 1351 Din;

100 avstrijskih šilingov za 797.95 do 800.95 Din;

100 češkoslovaških kron za 168.15 do 168.95 Din;

100 madžarskih pengov za 990.61 do 993.61 Din.

Sejmi

26. aprila: Semič, Kozje.

27. aprila: Lukovica, Vesela gora.

28. aprila:

29. aprila: Konjice, Dol pri Hrastniku.

30. aprila: Veliki Gaber (živinski in kramarski).

1. maja: Tirna, Planina pri Črnomlju, Trava pri Kočevju, Bohinjska Bistrica (živina), Ljubno ob Savinji, Verače, Muta, Velenje.

2. maja: Črnomelj, Banja Loka (blago in živina), Peklo pri Poljčanah.

3. maja: Fara, Loka pri Zidanem mostu.

4. maja: Velike Brusnice (živina), Domžale, Jesenice, Kočevje, Krško, Litija, Lož, Poljane, Sorica, Srednja vas, Hajdina, Sv. Jurij ob južni železnici.

Kratke vesti

— **Vinski sejem v Ljutomeru.** Dne 29. t. m. bosta v Ljutomeru vinska razstava in vinski sejem. Tozadevne priprave so v polnem teku. Med producenti vlada veliko zanimanje za prireditev, zaradi česar se z gotovostjo računa, da bo sejem izredno dobro obiskan in da se bo dobro obnesel. Vina so dobro prezimila ter so milega in zelo dobrega okusa. Interesantom ljutomerskih vin bodo 29. t. m. na razpolago velike množine vin raznih vrst.

Trije bratje

(Pripovedka)

Moj oče je bil resen in čmeren človek. Dobrovoljno in veselo se ni nikdar pogovarjal s svojo družino. Nekega nedeliskega večera pozimi smo sedeli domači otroci z materjo okrog peči in si pripovedovali razne zgodbe in pravljice, ki smo jih brali in slišali na paši. Mati je nam povedala pravljico o zlati gorici. Drugih pravljic menda ni znala. Oče je sedel na zapečku in nas poslušal. Ko smo povedali vsak svoje in je nam začela beseda zastajati, se je oglašil oče na svojem zimskem tronu: «Bom pa še jaz povedal eno, da ne boste mislili, da ne vem nič takih pripovedk.» Nato nam je povedal pravljico o treh bratih. Jaz sem si takoj zapomnil vso in Vam jo zdaj tu povem.

Živel je nekdanj oče, ki je imel tri sinove. Zbolel je na smrt. Poklical je sinove medse in jim rekel: «Ljubi sinovi! Čutim, da se mi bliža zadnja ura in da se bom kmalu poslovil od tega sveta. Premoženja nimam, da bi ga vam zapustil. Imam le hišico in v kleti sod vina s tremi čepi. Živite složno in pomagajte drug drugemu. Ker ima hišica tri stanovanjske prostore, lahko bivate še nadalje vsi pod skupno streho in tudi oženite se lahko. Sod vina pa si razdelite na tri dele in naj ga toči vsak skozi svoj čep. Najstarejši sin naj ima zgornji čep, drugi sin srednji in najmlajši spodnji čep.» Dal jim je še nekaj za življenje potrebnih naukov, potem je umrl.

Bratje so prevzeli svojo dediščino in razpolagali z njo, kakor jim je naročil oče. Toda složna sta bila le starejša dva, ki sta bila

silno domišljjava, samoljubna in sebična. Tudi hudobna in neusmiljena sta bila. Najmlajšega brata sta smatrala za bedaka in sta ga silno sovražila. Rada bi ga pregnala iz hiše. Zato sta ga zasmehovala in mu nagajala na vse mogoče načine. Najmlajši pa se ni čisto nič zmenil za njuno hudobnost. Tiho in mirno je živel sam zase v svoji sobici in pridno hodil v klet točit in pit svoje vino.

Starejša sta se mu škodoželjno posmehovala in hranila svoje vino. Zadovoljno sta si šepetala: «Le naj tepec popije svoje vino. Ko ga ne bo več imel, bova pa midva začela piti svoje. Milo bo naju gledal in prosil, da bi ga še njemu kaj dala, ali od naju ga ne bo dobil niti kapljice.»

Najmlajši je nehal hoditi v klet. Iz tega sta starejša sklepala, da je popil svoje vino. Najstarejši je rekel srednjemu: «Naš bedak je pognal po grlu vse svoje vino. Zdaj načniva še midva svoja deleža. V kleti bova točila vino v vrče in ga nosila v svoje stanovanje mimo sobe bedastega brata. Pila ga bova v stanovanju in puščala vrata odprta, da bo naju videl in se mu bodo sline cedile po vinu. Joj, to bo veselje za naju, ko se bedak več ne bo mogel enačiti z nama!»

Vzela sta vsak svoj vrč in šla k sodu. Odabila sta zgornji in srednji čep ter zabila pipi, ju vrtela in sukala na vse strani, toda iz soda ni priteklo nič vina. Sod je bil popolnoma prazen. Najmlajši je namreč imel spodnji čep in je zaradi tega potočil in popil vse vino iz soda, svoje spodaj in bratovo zgoraj.

Starejša brata sta po dolgem premišljanju spoznala svojo zмотo in sta se silno jezila na brata. «Prevaril je naju», je rekel najstarejši. «Kaznovati ga morava. Ali, kaj naj

storiva, kaj naj mu vzameva, ker nima ničesar?»

«Peč mu razbijava», je odgovoril srednji. «Le dajva jo», je pritrdil najstarejši.

Oborožila sta se nato s težkima kladivoma, vdrla v sobo najmlajšega brata in stolka njegovo peč na drobne kosce.

Najmlajši se ni jezil ne žalostil nad tem sirovim početjem zlobnih bratov. Poiskal je vrečo, vanjo pograbil črepinie razbite peči, zavihtel vrečo na ramo in odšel v svet.

Začudena sta brata gledala za njim in oba sta se na tistem jezila, ker ga nista mogla razdražiti in spraviti v prepir.

«Kam neki naš norec nese te črepinje», je vprašal prvi.

«Najbrž v mesto, da jih tam po svoji kratki pameti drago proda», je pripomnil drugi.

Najmlajši je res nesel črepinie razbite peči v bližnje mesto in jih tam drago zamenjal. To se je zgodilo takole:

Ko je prišel v mesto in šel mimo cerkve, je v zvoniku pozvonilo k maši. «Bog me kliče v svoj hram», si je mislil. «Tega klica ne smem preslišati. Ali kje naj shranim za ta čas svoje breme, zakaj ne spodobí se, da bi ga s seboj jemal v cerkev?» Ozrl se je okrog in zagledal onkraj ceste veliko, gradu podobno hišo. Stopil je pred hišo s svojim bremenom in pozvonil. Vežna vrata so se odprla in na prag je stopila stara gospa v dragoceni obleki. Iz veže so mu nasproti zabliščale razne dragocenosti. Vljudno je pozdravil gospo in jo poprosil: «Prosim, milostna gospa, če bi hoteli shraniti za dobre pol urce te-le moje tolarje in cekine v svoji lepi hiši. Pravkar je pozvonilo v zvoniku k službi božji. Rad bi šel k maši. Dobro vas bom plačal za vso to...»

DOMAČE NOVOSTI

* **Zakon proti korupciji je stopil v veljavo te dni.** V zakonu določena sodišča (za Slovenijo deželno sodišče v Ljubljani) so že odredila preiskovalne sodnike, ki bodo vršili preiskavo po tem zakonu.

* **Za upostavo železniške zveze z Madžarsko.** V četrtek 18. t. m. se je na pobudo prometnega ministrstva vršila v Ljubljani konferenca, na kateri se je razpravljalo, ali naj se obnove stare zveze z Madžarsko ali ne. Konferenca je odobrila v glavnem to, kar so prekmurški gospodarski krogi zahtevali 14. t. m. v Murski Soboti na predzborovanju, ki so se ga udeležili tudi delegati iz Ormoža, Ljutomera, Dolnje Lendave in Petrovc. Najštevilnejše je bila zastopana, seveda, Murska Sobota sama. Na predzborovanju se je dosegla popolna enodušnost. Vsi so bili mnenja, naj se najodločneje vztraja na akciji, ki datira še iz leta 1927. in katere cilj je obnova železniške zveze z Madžarsko preko Ormoža in Dolnje Lendave. Akcija se je bila zaradi političnih razmer zavlekla in prekmurško gospodarstvo, z njim vred pa tudi državno, je trpelo vsa ta leta občutno škodo. Večina izvencikov je morala sedaj nakladati na obmejnih postajah Avstrije, ako ni hotela nesorazmerno podražiti prevoza. Iz Prekmurja je bilo lansko leto izvožen okrog 200 vagonov perutnine (od teh sta bila samo dva naložena v Murski Foboti), nadalje okrog 600 vagonov sadja (od tega v Murski Soboti le pet) itd. Če bi imela Murska Sobota odprto pot preko Hodoša, bi se je posluževala ogromna večina tega važnega izvoza. Upravičeno pričakujemo, da bo ministristvo uvaževalo krajevne potrebe in odprlo, če že ne obeh, vsaj progo preko Hodoša, ki je tem bolj važna, ker jo potrebujeta tudi Ormož in Ljutomer.

* **Prebivalstvo Beograda.** Po pravkar izvršenem štetju šteje naše glavno mesto Beograd okrog 222 tisoč prebivalcev.

* **Svarilo pred izseljevanjem v Argentino.** V zadnjem času so nekateri listi objavili vesti, s katerimi se naši ljudje pozivajo, naj bi se izselili v

Argentino, kjer bi baje dobili delo pri gradbi železnic v nekih argentinskih provincah. Po zanesljivih informacijah pa so te province zelo nezdre. Stalno razsajata tamkaj malarija in gobavost. Iz teh province se malokdo vrača živ. Naši ljudje se svare, naj nikar ne nasedajo tujim agentom, ki bi jih radi zvalili v nezdre argentinske province.

* **Izmenjava tira med Borovnico in Rakekom.** Železniška uprava se je odločila, da temeljito popravi dvotirno progo od Ljubljane do Rakeka. V to svrhu se je te dni izločil iz obrata desni tir med Borovnico in Rakekom, da se tekom enega meseca zamenjajo tračnice, ki so nekatere že nad 30 let položene in zaradi velikega prometa zlasti v vojni skrajno izrabljene. Promet se bo za časa izmenjave vršil samo po enem tiru. Po izmenjavi desnega se bo v doglednem času pristopilo tudi k obnovitvi levega tira.

* **Davčni urad v Kostanjevici** se je preselil k davčni upravi v Krško. Prizedeto je s tem predvsem kmetsko ljudstvo, ki ima zdaj tako daleč do urada.

* **Röntgenološki oddelek splošne bolnice v Ljubljani** je zaradi prezidav in nemeščanja nove aparature s tekočim tednom svoj obrat omejil in ga tako le uredil: Diagnostika samo od 8. do 10., slikanje pa od 10. do 11. dopoldne. V popoldanskih urah samo obsevanje. Ker se obratuje le z enim strojem in v enem samem prostoru, izjeme ne bodo možne.

* **Taksa za ruske begunce.** Kakor je bilo že objavljeno svoječasno, je obvezan vsak ruski begunec, da plača špeciialno letno takso za Nansenovo znamko. Vsi oni ruski begunci, ki si niso še nabavili take znamke za leto 1928., naj to store do 1. maja t. l., ker je rok za nabavo do tega dne podaljšan. Vsi omenjeni begunci se opozarjajo, da morajo imeti Nansenovo znamko nalepljeno na legitimaciji ali dovolilu za prebivanje v kraljevini. Legitimacije brez te znamke se pri oblastvih ne bodo vpoštevale. Morebitna tozadevna pojasnila daje policijska direkcija v Ljubljani, soba št. 3, pritličje.

* **Vojaki, tovariši iz svetovne vojne!** Na praznik vnebohoda, 9. maja, bo v Petrovc pri Celju v Savinjski dolini sestanek Zveze sloverskih voja-

kov iz svetovne vojne in žalna slavnost v spomin padlim za vso mariborsko oblast. Začetek kakor običajno ob 10. dopoldne. Polovična vožnja je zaprosena. Legitimacije se bodo dobile v Petrovc. Vabite se vsi tovariši iz svetovne vojne in sorodniki padlih, vojne vdove in sirote, da se udeležite žalne slavnosti 9. maja v Petrovc.

* **Delo je na razpolago pri javni borzi dela v Ljubljani:** 8 hlapcem, 1 vtrnarju, 17 kamnosekom, 15 kamnolomcem, 1 pomožni moči za pilarno, 11 železostrugarjem, 5 ključavničarjem za šnite in štance, 10 ključavničarjem-frezerjem, 2 kleparjem, 1 mod. mizarju, 1 žagarju, 1 mlinarju, 2 rezbarskim pomočnikom, 2 ličarjem, 2 usnarjem, 1 ličarju za najfinejšo delo, 1 usnarju, 1 bakrokotlarju, 8 čevljarjem, 2 krojačema, 2 krojačem prirojevalcem, 39 goznim delavcem, 1 zobotekniku, 1 delavecu za gospodarsko delo, 19 tesačem, 37 zidarjem, 3 plekarjem in soboslikarjem, 1 bolniškemu strožniku, 4 fasadnim zidarjem, 2 tesarjema, 1 strojn. ključavničarju, 2 železostrugarjema, 6 navadnim delavcem, 1 železolarju, 1 električarju, 1 čevljarskemu šteparju, 5 vajencem; ženskam: 1 tamburirarici, 1 petilki, 4 služkinjam, 1 kmečki dekli.

* **Zračni promet Zagreb-Dunaj.** Kakor poročajo zagrebški listi, so pogajanja med Jugoslovensko družbo za zračni promet in Avstrijsko d. d. za zračni promet na Dunaju zaradi uvedbe redne potniške službe na progi Zagreb-Dunaj povoljno uspela, tako da se bo že v drugi polovici prihodnjega meseca lahko pričel mednarodni zračni promet. Tudi naša vlada je principijelno že pritrčila temu projektu, tako da manjka samo še pristanek avstrijskih oblastev. Na zagrebškem aerodromu so v teku že vse priprave za zračni promet z Avstrijo. V Gradcu se bo uredilo pristanišče za mednarodna letala proge Zagreb-Dunaj, tako da je zasigurana tudi zveza z mednarodno zračno linijo Gradec-Celovec-Benetke.

* **Stanje kostanjeviških vinogradov.** Vinogradi v nizkih legah so letos zelo trpeli zaradi ostre zime. Škoda pa se bo dala preceniti šele, ko bo deloma začelo odganjati. Vina je še dosti na razpolago. Čez zimo so vina izgubila mnogo na islini in pridobila na barvi, okusu in sploh na kakovosti.

* **V Ljubljani je umrla** po težkem trpljenju gospa Elizabeta Pirce, soproga kotlarja državnih

Gospa je odkazala mlademu tujcu sobo, kamor je on postavil svoje črepinje, ki so zarozljale, kakor bi bile res suho srebrno in zlato. Gospa je rekla, da ne mara nobenega plačila za shranitev, ker je sama dovolj bogata. Tujec jo je še poprosil, naj čuva njegov zaklad in ga brani pred radovednimi pogledi. Nihče ne sme pogledati v vrečo v njegovi odsotnosti, zakaj vsak radoveden pogled v vrečo bi takoj izpremenil vse dragocenosti v črepinje. Gospa mu je obljubila, da izpolni tudi to prošnjo, in on je odšel k maši.

Komaj so se zaprla vrata za pobožnim mladim tujcem, že je premagala gospo radovednost. Stopila je k vreči, jo odvezala in pogledala vanjo. Zagledala je v vreči same črepinje in hudo se je prestrašila. Mislila je, da so res bili prej v nji tolarji in cekini in da jih je njen radovedni pogled izpremenil v črepinje. Ker pa je bila bogata in je imela v svoji zakladnici mnogo srebrnega in zlatega denarja, si je lahko pomagala iz zadrege. Vrgla je nesrečne črepinje na smetišče in napolnila vrečo z lastnimi srebrnjaki in cekini.

Ko je maša minila, se je mladi tujec vrnil h gospej, se ji lepo zahvalil za prijazno uslugo, zavilhtel svoj zaklad na ramo in odšel z njim naravnost domov. Takoj je po teži in cvenku spoznal čudovito srečno izpremembo svojega bremena. Nič ni pogledal v vrečo in vendar je natanko vedel, da več ne nese črepinj, ampak pravo suho srebro in zlato.

Doma se je najmlajši zaprl v svoje stanovanje, stresel dragoceno vsebino iz vreče na tizo in potem več dni prešteval tolarje in cekine.

Brata sta hodila radovedna pred njegova vrata in skozi špranje skrivaj gledala njegovo

delo. Jako sta se čudila in v velikih skrbeh ugibala, kje je dobil toliko srebrnega in zlatega denarja. Vendar sta bila tako ponosna, da ga nista hotela vprašati po čudni pridobitvi dragocenega premoženja.

Najmlajši je bil odslel velik bogatin. Imel je vsega v izobilju. Da je bila njegova sestra popolna, se je tudi oženil z lepo in blago deklico.

Najstarejši in mlajši brat sta nerada zastajala za najmlajšim. Zato sta se tudi oba oženila. Delata sta se navidezno srečna in zadovoljna, toda v bogastvu nikakor nista mogla tekrovati z najmlajšim. Postajala sta bolj in bolj ubožna ter nezadovoljna in priznati sta si morala, da ju je zaničevani najmlajši brat sijajno premagal in prekosil. Zato sta se v skrajni sili toliko ponižala pred njim, da sta ga vljudno vprašala, kje in kako si je tako nenadno pridobil svoje bogastvo.

Mirno je njima odvrnil najmlajši: «Za razbito peč sem dobil v mestu polno vrečo tolarjev in cekinov.»

Brata sta bila vesela tega odgovora in nista najmlajšega o stvari dalje povpraševala. Mislila sta si: «Na tak način pa tudi midva lahko obogativa. Peči imava, stolčeva ju, črepinje pograbiiva v vreči in neseva v mesto, kjer jih prodava za tolarje in cekine. Najina sreča je kaj blizu. Kmalu bova tudi midva bogata kakor najin najmlajši bedasti brat, ki je nama razodel svojo skrivnost, ali pa bova morda še bogatejša! Zdaj pa le hitro na delo, da prej ujameva svojo srečo!»

Zopet sta pograbila težki kladi in stolkla še svoji peči. Črepinje sta lepo zložila v vreči in nesla v mesto na trg. Tam sta postavila vreči na tla in začela kričati na vse grlo:

«Ej, ljudje božji, le skupaj, le skupaj, vsi bogatini. Kupčijo bova sklenila le s tistimi, ki dajo za črepinje razbitih peči dve polni vreči tolarjev in cekinov!»

Hitro se je nabrala okrog teh nenavadnih prodajalcev velika množica ljudi in vsi so se njima glasno krohotali. «To sta dva norca, kakršnih še nismo videli! V norišnico z njima!» Tako so nekateri vzklikali in odhajali. Prišli so stražniki in so ju hoteli odvesti s seboj. Spoznala sta nevarnost, pustila svoje črepinje na trgu in jo popihala urnih krač proti domu. Na poti sta se silno ječala na brata in sklenila, da mu za kazen ubijeta ženo.

Domov prišedša sta takoj izvršila svoj hudobni sklep. Najmlajši pa se ni ne jezil ne tožil, ker je vedel, da bi mu to nič ne pomagalo. Molče je zadel svojo liubo mrtvo ženo na ramo in jo nesel proti mestu. Pred mestom jo je postavil na cesto in jo podprl s palicami od treh strani, da je stala pokoncu, kakor bi bila živa. Nato je stopil nekoliko vstran in začel vpiti: «Pazite na slepo in gluho! Pazite na slepo in gluho!»

Kmalu je pridrdrala iz mesta svetla kočija, v kateri je sedel bogat gospod. Konji so podrli ženo na tla, jo pohodili in kočija jo je povozila. Gospod se je hudo prestrašil, ko je videl ženo pasti. Takoj je ustavil vožnjo, stopil iz kočije in pogledal, kako je ženi. Ni se več ganila. Pristopil je najmlajši in rekel gospodu z resnim glasom: «Ali vidite, kaj ste storili? Povezili, ubili ste mi ženo, ki je bila slepa in gluha. Stal sem ji ob strani ter voznike glasno opozarjal: Pazite na slepo in gluho! Vi niste poslušali mojega svarila. Ubili ste mi ženo, ovaditi vas moram, hudo boste kaznovani.»

železnice g. Franca Pirca. Bila je dobra žena in skrbna mati. Pogreb pokojnice, ki se je vršil izpred splošne bolnice, kjer so zapeli pevci ganljivo žalostinko, je bil prav lep in se ga je udeležilo veliko število ljudi. Tudi je pokojnico spremila na poslednji poti železničarska godba, ki je pretresljivo igrala. Blag ji spomin! Žalujočim naeš sožalje!

* **Ljudska samopomoč v Mariboru** obvešča s tem vse cenjeno članstvo kakor tudi vse občinstvo Slovenije, da nimajo poverjeniki po sklepu občnega zbora pravice do nikakršnega inkasa in da se priznavajo le plačila, izvršena po naših poštnih položnicah, oziroma direktna plačila v društveni pisarni v Mariboru. Vsak poverjenik se ima izkazati z novim društvenim pooblastilom, katere razpošljemo prihodnje dni. 206

* **Otvoritev Zdravstvenega doma v Trzinu** je določena na binkoštno nedeljo dopoldne. Zdravstveni dom v Trzinu bo tretji v Sloveniji in se njegovo okrožje krije z okrožjem delokroga bolniške blagajne v Trzinu.

* **Požar v pokopališki kapelici v Kranju.** V nedeljo okrog 19. ure je nastal nenadoma ogenj v kapelici na mestnem pokopališču. Požar so zapazili skozi zamrežena vrata neke gospe, ki so se mudile na pokopališču pri grobovih svojcev. Ker so bila vrata zaklenjena, so pozvale grobarja Cegnarja, ki je odklenil vrat in pogasil ogenj. Požar je povzročil precejšnjo škodo.

* **Šaljivi 14dnevnik «Skovir».** V soboto je izšla 8. številka šaljivega 14dnevnikarja «Skovirja» s prav lično zunanjo opremo in z novo lepo glavo. Naročite se! Četrletno stane kljub lepim slikam in dobri vsebini samo 10 Din.

* **Ogromen požar v ponoviških gozdovih.** V ponoviških gozdovih, ki so z graščino in posestvom vred last ljubljanskega oblastnega odbora, je v soboto nastal požar, ki se je z neverjetno naglico razširil ter napravil ogromno škodo. Gasili so gasilci, kmetje, delavci in orožniki, a šele močnejši dež, ki je začel padati v ponedeljek, je pogasil ogenj. Pravijo, da je požar zanetila zlobna roka. Bil je baje neki sumljiv neznanec, ki se je potikal okrog Ravberkomande.

* **Smrten padec z motorja.** Dne 19. t. m. se je na Grajski planoti v Ljubljani ponesrečil knjigo-

vodja Mirko Prošek. Peljal se je na Grad z motorjem in v okolici vzel s seboj g. Grünfelda ml. z Viča. Po nesrečnem naključju se je motorno vozilo na Grajski planoti nagnilo in vozača sta padla s svojih sedežev. Dočim pa je g. Grünfeld dobil le lažje poškodbe, je Prošek obležal na mestu nezavesten, ves krvav po glavi in obrazu. Okrog ponesrečenega so se kmalu zbrali v bližini navzoči šetalci in grajski prebivalci. K sreči pa se je istočasno pripeljal z avtomobilom na Grad tudi tovarnar Šibenik iz Rožne doline. S šoferjem Jankom Čičem sta takoj naložila nezavestnega in krvavečega Proška v avto ter ga prepeljala v splošno bolnico, kjer pa je Prošek podlegel hudim poškodbam.

* **Meščanska šola v Domžalah.** V bodočem šolskem letu 1929./1930. dobijo Domžale meščansko šolo.

* **Verski blaznik v vlaku.** V petek popoldne se je nudił številnemu potujočemu občinstvu na peronu celjskega kolodvora razburljiv prizor. Ko je privozil na kolodvor popoldanski mariborski osebni vlak iz Ljubljane, so sprevodniki iz nekega vagona privedli mlajšega moškega, ki je obupno tolkel okrog sebe, vendar pa so ga kmalu s pomočjo policije ukrotili. Nataknilo so mu prisilni jopič, ga zvezali in ga z rešilnim vozičkom odpeljali na policijsko stražnico. Vso pot od kolodvora do magistrata je blaznik divje kričal in psoval. Ko se je nekoliko pomiril, je izpovedal, da je 30letni delavec Štefan Javornik, rojen v Kastelu pri Pregradu na Hrvaškem, stanuje pa stalno z ženo v Kartincih pri Sladki gori. Do četrtega je delal v tekstilni tovarni v Kranju, od koder se je v petek odpeljal domov. V vlaku je nenadoma zblaznel in venomer trdil, da je posvečen od samega sv. Štefana, pri tem pa je izvlekel iz žepa tri velike žepne nože, jih odprl in grozil z njimi sopotnikom in sprevodnikom. Na odredbo mestnega fizika je bil siromak prepeljan na opazovalni oddelek ljubljanske bolnice.

* **Požar v Jami.** V noči od 17. na 18. t. m. je nastal požar pri posestniku Francu Rataju v Jami pri Novem mestu. Ogenj je vpepelil hišo in gospodarsko poslopje, ki je bilo pod eno streho skupaj s hišo. Obe stavbi sta bili iz lesa in pokriti s slamo.

Ogenj je uničil med drugimi predmeti za 15.000 Din na Hrvaškem kupljenih češpelj, iz katerih je namerjal Rataj kuhati žganje. Domačini so ogenj pridno gasili, a ga niso mogli ustaviti. Proti jutru je stopilo v akcijo tudi gasilno društvo iz Smihela. Kakor se govori, je bil ogenj podtaknjen. Škoda je le deloma krita z zavarovalnino.

* **Samomor mladega rudarja v vlaku.** Na postaji v Hrastniku je te dni vstopil v potniški vlak, ki odhaja ob 6. z Zidanega mosta, 29letni rudar Alojzij Kišek, namenjen v Trbovlje. Sprevodnik mu je med vožnjo pregledal vozni listek in ga preščitnil, a kamlu nato so potniki III. razreda v vagonu, ki je bil poln, začeli s hodnika mečan strel iz samokresa. Polastila se jih je panika in vsi so skočili s sedežev pokonci. Na hodniku so na tleh našli vsega okrvavljenega mladega rudarja, ki je imel veliko rano na desnem senu. Bil je že mrtev. Ko je vlak privozil na trboveljsko postajo, je sprevodnik o tem obvestil službujočega uradnika in tam navzočnega orožniškega narednika g. Misleja, ki je bil namenjen v Celje. G. Mislej je takoj odredil potrebno, da so truplo prepeljali v trboveljsko mrtvašnico. Kaj je gnalo mladega rudarja v prostovoljno smrt, še ni ugotovljeno. Bržkone je mladi ruder izvršil samomor v globoki duševni potrtosti.

* **Mumps med litijsko šolsko mladino.** Med litijsko šolsko mladino se je začel pojavljati mumps. Zdravstveno oblastvo je zabranilo vsem obolelim učencem obisk šole za dva tedna. Nove primere obolenja je treba takoj prijaviti.

* **Strašen požar v Gatini na Dolenjskem.** V soboto se je po iskrì iz lokomotive vnela v Gatini na Dolenjskem hiša posestnika Janeza Knepa in zgorela do tal. S Knepove hiše je planil ogenj na hišo posestnika Franca Podržaja, kateremu so pogoreli tudi svinjaki, kašča, pod in hlev. Hiša sama je utrpela manjšo škodo. Posestniku Andreju Trontlju so zgoreli šupa, pod in kozolec. Hišo je ogenj precej poškodoval. Najbolj je oškodovan posestnik Franc Rus. Njemu je zgorelo prav vse, kar je imel. Antonu Branu so zgoreli pod, klet, šupa, streha na hlevu in del kozolca. Jožetu Žganjarju je požar uničil pod, kozolec in drvarnico ter Matiji Pavčiču dva lesena hleva,

Gospod ga je začel prositi ves prestrašen: «Prizanesi mi, odpusti mi! Žena je mrtva; če grem jaz v zapor, to ti je ne bo oživilo. Prikrij in zamolči to nesrečo in jaz ti dam za odškodnino konja in kočijo. Lahko takoj sedeš vanjo in se odpelješ po svoji poti dalje, jaz pa dam ubogo ženo v mestu lepo pokopati na svoje stroške. Pri oblastvih porečem, da je bila slepa in gluha in da se je sama ponesrečila.»

«Dobro,» je rekel najmlajši, «jaz vam prizanesem, toda v prihodnje bodite bolj previdni!» Podal je roko gospodu v slovo, sedel v kočijo in se odpeljal domov.

Brata sta se mu zdaj zopet še bolj čudila in se nista mogla več premagovati, da bi ga ne bila takoj vprašala, kje in kako je dobil konja in kočijo.

«Za ženo, ki sta mi jo ubila, sem dobil od mestnega gospoda to novo premoženje, je bil miren odgovor najmlajšega.

Takoj sta tudi starejša brata sirovo ubila vsak svojo ženo, ju zadela na rami in nesla v mesto. Nosila sta ju po ulicah in kričala: «Kdo da za ubito ženo konja in kočijo?» Ljudje so postajali in osupli gledali za njima. Spoznali so, da sta morilca svojih žen. Poklicali so stražnike in ti so odvedli v zapor oba ubijalca, ki sta bila potem obsojena na večletno ječo. Njuni ženi je pokopala mestna občina na njune stroške.

Po prestani kazni sta hudo preizkušena brata počasi korakala iz mesta proti domu. Bila sta zelo potrta in shujšana. Noge so jima bile težke in njuni glavi sta se povešali globoko na prsi. V času zavora sta postala še bolj ubožna kakor sta bila prej in po lastni lahkomišljenosti sta bila silno osramočena

pred zaničevanim najmlajšim bratom in pred vsem svetom. Zopet sta se jezila na brata in dajala duška svojemu ogorčenju v krepkih izrazih.

«Vnovič je naju prevaril, je rekel najstarejši.

«Ne prevaril, ampak lopovsko je naju ociganil, je podkrepil mlajši njegove besede.

«Res je tako, je pritrdil najstarejši. «Mislila sva, da je bedak ali norec, pa je najbrž le premeten lump in slepar. Hudo je za naju, da to šele zdaj spoznava po lastnih nesrečah. Neumnega pa sva bila midva, ker sva mu bila predobra in preveč prizanesljiva. Njega, le njega bi bila morala ubiti takoj po prvi prevari, ko je nama popil vino, pa bi danes ne bilo treba nama trpeti tega sramotnega ponižanja na časti in velike škode na premoženju!»

«Da, njega bi bila morala najprej ubiti, je pristavil mlajši, «ali vedela nisva, da namerava naju pahiti v tako sramoto in nesrečo. Zato sva mu prizanesla. Zdaj pa mora biti konec najine potrepljivosti. Prvo najino delo naj bo, ko prideva domov, da spraviva svojega lopovskega brata s sveta in se na ta način obvarujeva pred njim svojih nadaljnjih nezdod.»

Najstarejši je bil jako zadovoljen s tem nasvetom in takoj sta se začela posvetovati, kako bi najuspešneje izvršila svojo namero. Nazadnje sta se zedinila na trden sklep, da osovražena brata utopita v reki, ki je tekla skozi mesto in se vila dalje pod cesto med njivami in travniki. Dogovorila sta se tudi o načinu izvršitve storjenega sklepa.

Med tem sta dospela v svoj zapuščen dom. Poiskala sta močno vrv in veliko vrečo

in šla na brata. Zvezala sta mu roke in noge, ga vtaknila v vrečo in to trdo zavezala nad njegovo glavo. Tako premaganega sta naložila na ročni voziček in peljala k reki. Tam sta ga vrgla v travo in voziček skrila v grmovje. Takrat je pozvonilo pri bližnji cerkvi k službi božji. Najstarejši je rekel najmlajšemu: «Jaz in moj brat sva te obsodila na smrt zaradi hudobij, ki si jih storil nama s svojimi sleparskimi odgovori in zaradi vina, ki si ga nama popil. Zdaj greva k maši in poprosiva Boga za pomoč, da srečno izvršiva tvojo smrtno obsodbo. Pustiva ti življenje za ta čas, da se pripraviš za smrt in pokesaš svojih velikih grehov. Ko se po maši vrneva, te brez odloga vrževa v vodo, kjer najdeš svoje, že dolgo zasluženo plačilo!»

Nato sta starejša brata odšla in najmlajši je trdo v vrečo zavezan sam ostal na tleh v travi. Njegov položaj ni bil prijeten. Nesrečni mladi obsojenec je imel le še nekoliko trenutkov na razpolago za življenje. Premišljeval je, kako bi se izvil iz te zagate in rešil iz smrtne nevarnosti. Pazno je poslušal, če bi zaslišal v bližini kak človeški glas in poklical dotičnika na pomoč; ali bilo je okrog in okrog vse tiho, le voda je v rečni strugi skrivnostno šumela ter mu pela grozno smrtno pesem. Že je nesrečnik obupal in začel misliti na smrt. Kar nenadoma pa je zaslišal čudno kruleče živalske in vmes prav tako čudne bevskajoče človeške glasove, ki so se mu bližali. Ko so postali ti glasovi v neposredni bližini jasnejši in močnejši, jih je spoznal in veselo vzkliknil sam sebi: «Hvala Bogu, rešen sem! Brat Hrvat je snet prišel svojo svinjsko čredo v naš kraj in prodaj in hoče tu ob reki po umazani

pod in svišli s poljskimi pridelki. Vsem oškodovanim posestnikom so več ali manj zgoreli gospodarsko orodje, krma in razni poljski pridelki. Tudi nekaj glav živine je zgorelo. Strašna požarna katastrofa je napravila za okoli milijon dinarjev škode in je pomoč pogorelecm nujno potrebna.

* **Ponesrečeni vlomi v župnišča.** Pišejo nam: Pri Sv. Petru na Medvedjem selu smo imeli pred kratkim tatinski obisk. Tat je obiskal župnikovo stanovanje med nedeljsko službo božjo, pa ni utegnil ničesar odnesti razen kuhinjskega ključa. Nato je obiskal bližnjo Sv. Emo, kjer ga je župnikova sestra zasačila pod posteljo; tudi tu ni zginilo z njim drugo kakor ključki posojilnične blagajne. Vlomilca so prijeli domačini in oddali orožnikom. Biti mora precej pretkan, ker je navedel kar več priimkov in pristojnosti. Kmalu nato je bil baje zopet poizkušen v lom v župnišče pri Sv. Emi. Orožništvo se pridno trudi, da iztrebi iz naših krajev tatinsko sodrgo.

* **Ne nasedajte inozemskim trgovskim potnikom!** Znana tvrdka Schipper, tovarna perila na Dunaju, pošilja po daljšem presledku zopet v naše kraje svojega zastopnika, ki obiskuje zasebne stranke v svrhu nabiranja naročil. Sreski gremij trgovcev v Ljubljani opozarja javnost, da je inozemskim trgovskim potnikom prepovedano posežati zasebne stranke.

* **Sleparski povečevalci slik.** V Celje je nedavno priromal 37letni Katić iz Beograda, ki je obiskal predvsem boljše stranke in se jim predstavljal za slikarja. Sprejemal je naročila za umetniško povečavo slik in fotografij, seveda je pa takoj zahteval tudi primerna predplačila. Te dni je bil možak zaradi splošnega suma aretiran in spravljen v preiskovalni zapor. Skoro istočasno pa je vložil ovadbo proti njemu zaradi sleparstva neki celjski zdravnik. Katić se je namreč oglasil tudi pri njem in zdravnik mu je plačal na račun povečave neke slike 720 Din. Zdaj je policija napravila konec njegovemu početju.

* **Kot noč in dan je razlika, ako ne rabite raznih cenelih sredstev za pranje, ampak vzamete**

ŽENSKO HVALO in SCHICHTovo TERPENTINovo MILO. Poglejte naš današnji oglas-

ŽENSKI VESTNIK

KRIZANTEME.

Teh nežnih, tihih cvetlic, s katerimi tako radi krasimo ob Vseh svetih drage nam grobove, je več vrst, in sicer imamo letne in jesenske krizanteme. Letne so navadno le bele, jesenske pa raznobarvne.

Letne krizanteme sadimo v aprilu na stalno mesto. Cveto pa od junija do pozne jeseni. Jeseni spravimo rastline v klet. Če jih pa hočemo pustiti junaj, jih je treba zavarovati z listjem pred zimskim mrazom.

Jesenske krizanteme pa cveto pozno jeseni in tja do božiča, ako so v zavetni legi. Mraz jim ne škoduje, torej jih čez zimo ni treba pokrivati.

Krizanteme razmnožujemo z razdelitvijo korenin ali pa s potaknjenci. To zadnje je bolj priporočljivo, ker če porežemo poganjke, potem požene matična rastlina močnejše.

Krizanteme je najbolje posajati v večjih skupinah.

Za kuhinjo

Goveja pečenka. Kilo govejega mesa (kos od križa) malo potolci, nato pretakni s prekajenim špehom in položi v lonec; nato nareži malo korenčka, peteršilja, čebule, in dodaj dva lovorjeva lista, dva klinčka, malo celega popra in dišave. Vse to stresi na meso, povrh pa nalij polovico piva in polovico kisa, in sicer toliko, da je meso pokrito. Nato lonec dobro pokrij in pusti stati tako šest dni, samo vsak dan po enkrat meso z vilicami preobrni. Ko je stalo meso v tej kvaši šest dni, ga pripravljaj na tale način: V kozo deni tako narezanega špeha in ga malo ocvri, na kar položi meso noter in stresi zraven še vso kvašo in posoli. Nato duši (tenstaj) tako dolgo, da po-

stane meso skoro mehko, na kar postavi v pečico, da se meso še tam malo rjavo zapeče. Pri tem ga večkrat polij s sokom. Ko je meso mehko in pečeno, ga vzemi ven in deni na lesen krožnik, kjer ga razreži na primerne kose. V skodelici pa zamešaj dve žličici kisle smetane in dve žličici moke in zakuhaj v sok. Ko je prevrelo, zloži meso na podolgovat krožnik (ali drugo posodo, primerno za na mizo) in ga polij s precejnim sokom. Zraven daj na mizo pražen riž in solato.

Krpice. Naredi testo od treh jajc, dveh žlic vode in moke. Dobro ugneti. Potem razdeli na pet enakih delov, oziroma hlebčkov, ki ga vsakega še enkrat ugneti in nato tanko razvaljaj kakor za rezance (nudle). Nato deni testo sušiti. Ko se je malo osušilo, zreži testo na podolgovate krpice. Nato jih stresi v slan krop, da se kuhajo pet minut, na kar jih nikar ne ocedi, ampak zabeli vse skupaj z mastjo ali maslom, v katerem si zarumenila krušne drobtine.

Praktični nasveti

Kako preženemo ščurke. Kupi v lekarni ali drogeriji fosforne mezge (Phosphorlatwerge) in jo zmešaj z ravno toliko stopljenega sladkorja. To deni v kako staro skledico in postavi pod ognjišče, oziroma štedilnik. Na to vabo gredo ščurki zelo radi, ker je sladka, a potem od nje vsi poginejo. Poloviš pa ščurke lahko tudi s preprostejšim sredstvom: Namaži na tanke koščke kruha ptičjega lima in položi jih na mesta, kjer lazijo ščurki. Vsako jutro pobereš potem ujete ščurke dol in ostane taka vaba porabljiva za delj časa. Najbolj pa pomaga, če napraviš zmes iz mavca (gipsa) in v vodi raztopljenega galuna (ali pa zmes mavca, lizola in zaherina), pa namažeš s tem vse luknje in razpoke v zidovju, kjer se skrivajo ščurki.

Prhljaj v laseh. Če se nabira preveč prhljaja na glavi, škoduje to lasem, a je tudi sicer neprijetno, ker od prhljaja srbi glava. Treba je redno česati lase z gostim glavnikom, glavo pa od časa do časa dobro umiti. V to svrhu zmešaj dva rumenjaka s sokom ene limone in si to dobro nadrgni v lase in na kožo, na kar izperi glavo najmanj štirikrat zaporedoma v mlačni vodi. Potem pa glej, da dobro posušiš lase na solncu ali pa pri peči in da si še vlažno glavo zaviješ v ruto, sicer dobiš nahod.

Domači zajci postanejo neplodni, ako so preveč rejeni. Tedaj jih je treba manj hraniti in pa pustiti jih, da se na prostem male preletajo.

Svetlo-usnjeni čevlji se ohranijo najdelj lepi, če jih čistimo le z volneno krpo in jih le redkokdaj namažemo s kremo.

Čopiče čistimo od oljnatih barv, od katerih so postali trdi, s tem, da jih namočimo za nekaj časa v terpentinu. Terpentin pobere barvo in ščetine postanejo spet mehke.

PROSVETA

Ivan Podržaj: Martin Brbek. Izdala in založila založba «Luč». Ljubljana 1929. Strani 120. Stane 20 Din. Knjiga se dobi v vseh knjigarnah. Kdor jo naroči in pošlje 20 Din direktno založbi «Luč», Ljubljana, poštni predal V, dobi knjigo poštne prosto. — Slovenci moramo biti prav za prav hvaležni, da se tako od časa do časa pojavljajo posamezniki, ki si zupajo izdati malo daljšo knjigo, kajti na dobiček pri izdaji knjige za tako mal narod, kakor smo mi, pač ni lahko misliti. Martin Brbek je nazorna zgodba zablod vaškega župnika, ki pa sam na sebi ni slab človek, nego le prerad podlega uplivu kuharice v župnišču. Pripovedovanje teče gladko, povest je lahko razumljiva in bo našla hvaležne čitatelje. Gotovi ljudje, ki ne ljubijo resnice, bodo morda moralizirali — podobno kritiko smo že čitali —, toda takšno podtikanje nima podlage, kar se jasno razvidi od stavka do stavka. Kakor čujemo, se knjiga naglo razprodaja.

napasti svoja sestradana ščeneta! Pozdravljen tisočkrat, moj dragi brat Hrvat! Še nikdar mi nisi tako dobro došel kakor zdajle v tem usodnem trenutku!»

Prvi rilci so obkolili v vrečo zavezanega jetnika in začeli trgati vrečo. Tedaj pa so zadoneli iz vreče glasovi: «Klečal bi, molil ne; brat, pomagaj!» Hrvat je takoj te glasove, stopil k vreči, odhodil prašiče od nje in vprašal neznanega človeka v vreči, kaj je z njim in kaj pomenijo njegovi čudni klici. Človek v vreči mu je odgovoril: «Za papeža me hočejo izvoliti, a jaz nočem biti papež! Zato so me za kazen zavezali v to vrečo in me vrgli na močvirna tla, da bi se premislil in privolil v izvolitev.»

«Boga mi, jaz bi bil pa rad papež, ako bi me hoteli», je vzdihnil Hrvat. «Rajši bi pasel verne človeške ovčice kakor svinje!»

Človek v vreči mu je dal veselo zagotovilo: «Te želje se ti pa kaj lahko izpolnijo. Menjajva svoji vlogi in še danes boš papež. Oprosti mene iz platnene ječe in sam zlezi v vrečo. Jaz te vanjo zavežem in ti mirno čakaj v njej namesto mene. Kmalu bosta prišla dva moža, te dvignila visoko v zrak in vprašala, ali si se že spokoril in pripravil. Ti jima pritrđi. Vse drugo potrebno bosta moža že sama ukrenila.»

Hrvat je bil zadovoljen s tem predlogom in hitro sta moža zamenjala svoji vlogi. V naslednjem hipu je Hrvat že tičal zvezan in zavezan v vreči na tleh, a osvobojeni obsojenec je glasno zakričal nad svinjami, kakor je bil prej slišal Hrvata, pognal vso čredo na cesto in jo urno podil proti svojemu domu.

Kmalu nato sta prišla maščevanja željna brata iz cerkve k reki, prijela vsak na enem koncu vrečo, v kateri je bil zvezan prevarani Hrvat, dvignila vrečo v zrak, jo zamajala in

vrgla v njej obsojenca daleč tja na sredo reke.

Vsa vesela sta se napotila brata s praznim vozičkom domov in si snovala v mislih načrte, kako bosta razdelila premoženje najmlajšega in kako bosta za naprej živela mirno in srečno. Približala sta se domu in že od daleč zagledala brata, ki je pasel pred hišo svinje. Grozno sta se začudila tej prikazni in lastnim očem nista verjela. Iz daljave sta prestrašena povpraševala: «Ali si ti brat ali nisi? Ali si duh ali vrag ali čarovnik? Saj sva te vendar vrgla v reko. Štrbunknil si v vodo, zakričal in ni te bilo več. Zdaj si pa spet doma in veliko čredo svinj imaš; kako in kje si dobil to bogastvo, če si res ti najmlajši najin brat in ne njegov duh?»

Najmlajši se je nasmejal prestrašenima bratoma in rekel: «Kako sta nespametna, da kaj takega mislita o meni. Jaz sem pravi vajin živi brat in sem vama zelo hvaležen za pomnožitev premoženja. Ko sta me vrgla v vodo, sem zabrlizgal. Spodil sem iz reke svine in jih pognal domov. Čudim se, da nista videla tega!»

Niso bile še do konca izgovorjene te zadnje besede, že sta starejša brata vzkliknila: «Tudi midva morava imeti veliko čredo takih svinj!» Nato sta se obrnila in tekla nazaj k reki. Najstarejši je prvi skočil v vodo in ni ga bilo več.

«Vse svinje bo polovil, le brž za njim, da jih tudi jaz nekaj dobim», je kriknil srednji, prhnil v vodo, zakričal in tudi on izginil pod vodo za vedno.

Tako je bil najmlajši brat rešen svojih hudobnih bratov ter je živel v miru in bogastvu.

F. R. Rojec.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

Meso, ribe, jajca

Preprosto ljudstvo navadno napačno presoja meso kot živilo in mu prisojajo navadno večjo vrednost in važnost, kakor mu je more priznati zdravniška veda.

Ker vobče meso ljudem prija po okusu, je torej, kakor pravimo, dobra jed, mu pripisujejo veliko redilno vrednost. Da pa se da živeti in ostati zdrav tudi brez mesa, smo na tem mestu že poudarjali. Lahko še pristavimo, da ljudje, ki uživajo povečini samo mesno hrano, niso zdravi in da se s tem izpostavljajo raznim boleznim. Sama mesna hrana torej nikakor ne prija našemu telesu.

Kakšne snovi pa vsebuje meso? Predvsem moramo naglasiti, da se v mesu ne nahajajo vse one snovi, ki smo jih navedli v enem prejšnjih člankov kot zdravju in rasti telesa neobhodno potrebne.

Meso ima mnogo beljakovin, navadno tudi mnogo toščice, toda jako malo rudninskih snovi, ki so našemu telesu tako potrebne. Redilna vrednost mesa je torej predvsem v beljakovinah. Ljudje ga čislajo radi okusnosti. Tudi je jako prebavno in pušča le malo ostankov, ki jih telo ne izrabli.

Kljub navedenim prednostim pa se, kot smo že zgoraj poudarili, navadno precenjuje meso kot hrana. Beljakovine, ki jih vsebuje tudi meso v toliki množini, so telesu sicer koristne in potrebne, a mnenje, da daje meso človeku največ moči, moramo kot napačno odločno zavrniti. Potrebno beljakovine dobi lahko telo v primenejši obliki z drugo hrano. Brez mesne hrane ostane telo krepko in odporno. Dokaz za to so nam ljudje, ki se hranijo z nemesnato hrano in imajo meso le redkokaj na mizi in le za priboljšek.

Zdravniki, ki raziskujejo način prehranjevanja in vpliv različnih hranil na človeško telo, trdijo, da je za delovnega človeka primernejši za vsak dan rastlinska in močnata hrana. Iz sladkornin in močnin črpa telo potrebno delovno moč, beljakovine so nam bolj potrebne za obnovev porabljenih snovi in za rast.

Seveda ne maramo trditi, da je meso, zmerno uživano, škodljivo. Trdimo le, da je preobilo in prebogato uživanje mesa škodljivo.

Ko govorimo o mesu, ne smemo pozabiti, da je dognano, da povzročuje meso protinaste napade. Obilna mesna hrana dela v telesu žejo, ki si jo žal na tako hrano navajeni ljudje gase s pivom in vinom.

Spregovoriti nam je tudi o tem, kakšna je razlika mesa različnih živali. Splošno smatramo konjsko meso za manj vredno, morda celo za ničvredno, ogabno in škodljivo. To je hud predsodek, zakaj konjsko meso ni nič slabše kakor goveje. To velja seveda le tedaj, če sta živali enako dobro rejene. Konjsko meso je vobče le zato slabše, ker pobijajo navadno le stara, mršava, izdelana kljuseta, medtem ko je klavno go-

vedo navadno dobro rejeno. Glavna razlika obstoji namreč v tem, kako je žival rejena, ali je stara ali mlada. Meso pitanih živali ima trikrat večjo hranilno vrednost nego mršave živine. Velika je tudi razlika med mesom stare in mesom mlade klavne živine. Stare živali dajejo trdo in želnato, mlade pa mehko in lahko prebavno meso. Zato kupujemo rajši dobro meso, čeprav je dražje; s tem si le prihranimo, ker nam zadostuje manjša množina, da dobimo isto količino redilnih snovi.

V splošnem se riba ne loči od govedine, le toščice ima mnogo manj.

K hranilom, ki imajo mnogo beljakovin, prištevamo tudi jajca. V rumenjaku pa so tudi toščice, rudninske snovi in apnenec.

Dasi pa ima jajce toliko redilnih snovi, bi človek že pri lahkem delu potreboval na dan trideset jajc. Tolike množine pa bi želodec brez škode ne mogel prebaviti. Pri preobili jajčni hrani se nabere v telesu preveč kislin, ki povzročajo protin. Da to preprečimo, moramo uničiti nastale kisline z uživanjem rudninskih snovi, najbolje s salato in zelenjavo. Bolj priporočljiva kakor mehko kuhana so trdo kuhana jajca.

Kljub neštetim nedostatom pa moramo jajca vsekakor prištevati k dragocenim živilom, le paziti moramo, da se nam ne skvarijo.

ZANIMIVOSTI

× **Devet let že spi.** Leta 1920. je zbolel neki meščan v Chicagu za boleznijo, ki so jo zdravniki označili najprej za influenco, katera se je pa pozneje izprevrгла v spalno bolezen. Vsi poskusi, da bi bolnika zbudili iz spanja, so ostali brez uspeha. Vseh teh devet let spi bolnik skoro neprestano. Zbudi se le ob gotovih urah. Kadar se zbudi, ga morajo takoj napitati. Udje so mu kakor mrtvi in si z njimi ne more pomagati. Njegovo stokanje priča o tem, da ga mučijo silne bolečine zlasti v sklepih. Edino usta delujejo v redu, da lahko požira jedila. Ker traja bolezen že tako dolgo, pravijo zdravniki, da bo bolnik najbrž umrl. Ko je bolnik zapadel v spanje, mu je bilo 33 let. Zdaj jih ima 42. Zdravniki so poskusili vsa sredstva, da bi ga zbudili iz spanja in da bi ga spravili na noge, a nobeno sredstvo ni pomagalo.

× **Recept za dolgo življenje.** Nedavno je umrl v Angliji mož, ki je bil pravi Metuzalem, kajti dočakal je visoko starost 148 let. V Angliji živita še dva Metuzalema, 108letna Londončanka Witmorova in 118letni Škot Kyansi. Zanimivo je, kaj pravi Witmorova na vprašanje, kako lahko človek dočaka visoko starost, ter navaja naslednji recept: «Vsako jutro ob sedmih pijem kakao in pojem nekaj prepečencev, ob devetih pojem mehko kuhano jajce s koščkom navadnega kruha, opoldne skodelico čiste juhe in pečeno meso, ob štirih čaj z mlekom, ob šestih krožnik sočivja, skodelico mlečnega riža in košček perutnine, ob devetih skodelico mleka ter košček kruha z maslom in šunko, jabolko in štiri jajca, ob desetih

grem spat, toda na nočni omarici imam vedno prigrizek, če bi se ponoči zbudila in če bi bila lačna. Tega reda se vedno držim in počutim se vedno dobro. Glavno je, da človek zgodaj vstaja, zmerno je in se izogiblje alkohola.» — Zal le, da si tako «zmerne» hrane ne more privoščiti vsakdo.

× **Potres v severni Italiji.** V soboto zjutraj so imeli v nekaterih severnih italijanskih mestih, zlasti v Bologni, 20 sekund trajajoč potres, ki sicer ni napravil velike škode, a je vendar povzročil med prebivalstvom veliko paniko. Ljudje so se tako prestrašili, da so bežali iz hiš na prosto in prenočevali pod milim nebom. Ze 8. t. m. so v Bologni čutili lahno valovanje zemlje. Imovitejšje rodbine so se takoj preskrbele s šotori, ki so jih razpele na prostem, v vrtovih, kjer še sedaj stanujejo in prenočujejo. Izven mestnega obzidja Bologne stoji vsak večer dolge vrste avtomobilov, v katerih beže zvečer ljudje z doma.

× **Mačje meso prodajal za telečje.** Nedavno so aretirali v Rimu človeka, ki je obdolžen, da je ubil štirideset mačk. Prijeli so ga v trenutku, ko je neko ubito mačko drl iz kože. Pri hišni preiskavi so našli okoli 50 mačjih kož. Aretiranec je priznal, da je dnevno ubil 40 do 50 mačk. Meso je prodajal nekemu tovarišu, ki je meso potem za drag denar oddajal restavracijam, mesarjem in zasebnikom kot letetino. Ubijalec mačk pride sedaj pred sodnike.

× **Preko 2000 let staro drevo.** Pri nas spadajo med najstarejša drevesa lipe, med katerimi so mnoge stare že več sto let. Najstarejše drevo na svetu je pa v stari prestolici bivših ceylonskih vladarjev. To je figovo drevo, izvirajoče baje iz veje drevesa, pod katerim je počival Buda. Vsa-jeno je bilo leta 288. pred Kristusom v 18. letu vladanja Devenipiatine in je staro sedaj 2208 let. Kralj je vsadil drevo svojeručno in izjavil, naj raste in zeleni do konca sveta. Drevo je veljalo za sveto in vsi so mu prizanašali. Zadnja stoletja so prihajali k temu drevesu tisoči romarjev iz vseh krajev Indije in pod njim se vrše najrazličnejši obredi.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Izgubljena tožba župnika Erhatiča

S v. J a k o b v Slovenskih goricah, aprila.

Poročali smo že o neizprosni boju, ki ga je začel lansko jesen župnik Martin Erhatič pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah proti svojemu cerkovniku in organistu Muršču Konradu, ki je težek invalid in oče petih nedoletnih otrok. Župniku Erhatiču se je organist zameril, pa mu je župnik odpovedal službo in ga hotel nato v najhujši zimi vreči tudi iz stanovanja, čeprav je stalno invalid in občinski hiši, ki župnika ni prav nič brigala in občina ni organistu stanovanje odpovedala.

Ker vsega sočutja vredni invalid in otročiči na cesto, je šel župnik Erhatič še ...

82.

In zdaj sta videla, zakaj je bila štoklja v takih strahih, zakaj iz vode se je prikazala glava z lokavimi, prežečimi očmi; sedela sta na krokodilu! — »Dober dan!« je rekel krokodil. »Ali bo žena vesela, ko ji prinesem tak slasten priboljšek!« In brzo je odplaval dalje. Joj, joj, kako sta trepetala maička!

Doživetja kralja Debeluha in sinka Debelinka

Knjiga s 120 zanimivimi risbami. Naj-prijetnejše kratkočasenje za naše malčke, a tudi za odrasle.

Knjiga stane 12 Din, po pošti 13 Din. Dobi se v Oglasnem oddelku »Jutra«, Prešernova ulica 4, ter pri podružnicah »Jutra« v Mariboru in Celju

dišče in sam v imenu cekvenega predstojništva vložil proti organistu-invalidu tožbo na izpraznitve stanovanja. Za to tožbo je položil župnik Erhatic tudi predpisano takso 300 Din za kolke. S čigavim denarjem je župnik plačal te kolke, s svojim ali cerkvenim, še ni znano.

Organist ni mogel najti druge službe in tudi na cesto v mrzli sneg ni mogel sredi decembra izstanovanja, kakor je to zahteval župnik Erhatic, ki je dobro vedel, da organist nima druge službe in druge strehe. Gospod Muršec je naprosil nato domačina od Sv. Jakoba, odvetnika dr. Reismana, da ga brani pred župnikovim preganjanjem. Vršile so se tri razprave pred okrajnim sodiščem v Mariboru, h katerim je prišel vedno župnik Erhatic sam in vedno odločno odklanjal, da bi sprejel organista nazaj v službo, ter je vztrajal tudi na tem, da mora organist izstanovanja občinske hiše, češ, da ima cerkveno predstojništvo pravico razpolagati s tem stanovanjem. Zaslišanih je bilo nebroj prič, občinskih odbornikov, članov krajnega šolskega odbora, prejšnji in sedanji šolski upravitelj, oba župana Spodnjega in Zgornjega Jakobskega dola, ki pa večinoma niso izpričali župnikovih trditev, čeprav jih je župnik sam predlagal. Zadnja razprava, ki se je vršila prejšnji teden, je trajala par ur. Na koncu razprave je organistov zastopnik dr. Reisman ugotovil, da cerkveno predstojništvo sploh ne more tožiti, ker nima in ne more imeti samo nobenega premoženja in torej ni pravna oseba. Nadalje je dr. Reisman dokazoval, da more cerkveno predstojništvo pred sodiščem nastopati le tedaj, če to odobrita poleg župnika tudi oba cerkvena ključarja, ki bi morala tudi to tožbo podpisati skupno z župnikom. To pa se ni zgodilo in je bila tožba zaradi tega proti organistu nedopustna. Župnikov zastopnik dr. Veble se je nato izgovarjal, da je baje sodišče krivo, ker ni o tem Erhaticu zadostno poučilo, ko je ta vlagal tožbo. Vsakomur je seveda jasno, da mora cerkvene predpise poznati predvsem župnik sam!

Ivan Pakiž, Ljubljana

201 Pred škofijo 15

Vam nudi, srebrne žepne ure	250 Din
niklaste	48 "
niklaste žepne ure	66 "
srebrne ovratne verižice s obeskom	30 "
budilke (Wecker)	60 "
stenske ure s uteži	125 "

Če pa svojih lastnih predpisov ne pozna, naj ne hodi na sodišče in dela svojim faranom nepotrebnih potov in stroškov.

Župnik Erhatic, ki si je bil poprej tako svest svoje zmage proti organistu, je odšel s sodišča čisto pobit. Pri Sv. Jakobu in tudi sosednjih farah pa so že nestrpno čakali, da bo izdana pismena sodba v župnikovi tožbi. Na prižnici pa je gospod Erhatic nadaljeval s svojimi napadi na hiše, kjer se čitajo baje »brezverski« listi, pa nič ni pomagalo. Ljudje so na strani organista, ker niso slepi. V soboto je sodišče izdalo sodbo v tej tožbi, ki jo je župnik izgubil. Njegov zahtevek po izpraznitvi organistovega stanovanja je bil zavrnjen in župnik Erhatic mora plačati vse sodne in dvojne odvetniške stroške. Sodba je izzvala po vsej fari zadoščenje in veselje nad zmago proti župniku Erhaticu.

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza — sušica — kašelj — suhi kašelj — sluzasti kašelj — nočno potenje — bronhijalni katar — katar požiralnika — zaslinjevanje — bruhanje krvi — pljuvanje krvi — tesnoba — astmatično dihanje — bodljaji i. t. d., so ozdravljive!

NA TISOČE OZDRAVLJENIH!

Zahtevajte takoj mojo knjigo

„Nova umetnost prehrane“

katera je že mnoge rešila. — Isto lahko uporabljamo pri vsakem načinu življenja in ima to prednost, da se bolezen hitro zatne. — Telo se teža se zviša in apnenje, ki se polagoma stopnjuje, zaustavi bolezen. Resni možje zdravniške vede potrjujejo izborna kakovost moje metode, in radi priporočajo njeno uporabo. Čimprej začnete s mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

POPOLNOMA ZASTONJ dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo potrebnega. Kogar bolezen muči kdor se hoče hitro in temeljito ter brez posledic in nevarnosti rešiti bolečin, naj še danes piše: Naglašujem ponovno, da moje razjasnitve dobite popolnoma **zastonj**, brez vsake obveznosti od Vaše strani, ter bo Vaš zdravnik sigurno takoj pristal na ta od prvovrstnih profesorjev kot izvrstno ocenjen

nov način Vaše prehrane.

Radi tega je v Vašem interesu, da takoj pišete, ter boste takoj v vsakem času od mojega tamošnjega zastopništva dobro postreženi.

Crpajte pouk in pojačano življensko voljo iz knjige izkušenega zdravnika. Ista vsebuje okrepitev in življensko uteho ter se obrača k vsem bolnikom, kateri se zanimajo za sedanji način znanstvenega zdravljenja pljuč.

Moj naslov:

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse Nr. 24. Abt. 621.

Poljanske novice

Poljana nad Škofjo Loko, aprila.

Sporočati Vam moramo predvsem žalostne novice. V začetku tega tedna sta umrla dva moža, trdna in skrbna gospodarja. V nedeljo je preminul Jernej Kalan, po domače Muha, posestnik v Hotovljah, a po legi hiše in posestva že bolj v Kuharjah. Bil je skrben gospodar in dober oče svoji rodbini. Zaradi starosti, 69 let je štel, bi bil pač še lahko živel nekaj let. Huda želodčna bolezen ga je pobrala. Bil je vedno čvrst naprednjak.

Naslednjega dne, v ponedeljek 22. t. m., je pa izdihnil na Kovskem vrhu Janez Debeljak, po domače Kožuh, za podobno boleznijo, mlajši od prvega za šest let. Kakor prvi tako je bil tudi ta marljiv in napreden gospodar ter skrben oče svoji družini. Marsikateri tujec turist, ubirajoč pot čez Kovski vrh, se je, izvabljen po velikih gospodarskih poslopih in neki zunanji privlačnosti, rad oglasil v Kožuhovi hiši, kjer je bil gostoljubno postrežen od zgovornega gospodarja, sina starega Kožuha, samouka Tineta. Z možem se je lahko o vsem govorilo in razpravljalo. Obema pokojnikoma bodi ohranjen blag spomin!

Nekaj dni sem imamo zopet prav pusto in mrzlo vreme. Hribe in griče je znova pobelil sneg. Pri tem nestalnem vremenu trpi največ poljsko delo, ki že prav nujno čaka pridnih rok. V splošnem kaže vse dobro, posebno sadje, če ne bo kake nesreče.

Nekaj se govori, da se bosta ena ali dve orušniški postaji v dolini odpravili, kakor v Poljanah in na Savodnji, ter da bo za vso dolino le ena v Gorenji vasi. To bo vsekakor premalo zlasti ker imamo tako blizu državno mejo.

Strašna smrt stare Kosove matere

Krašnja, aprila.

Kakor druge dni je tudi 20. t. m. gnala svoji dve kozi na pašo nad 70 let stara Kosova mati iz Krašnje. Svoji ljubljeni živalci je pasla na užitkarskem svetu, ki je na gornji strani obraščen s trnjem. Ženica je zažgala to robidovje z namenom, da ga odstrani. Ker pa je vlekel močan veter, se je ogenj širil dalje. Ženica se je bala, da bo nastal požar, ki bi napravil mnogo škode, ter je začela gati in klicati ljudi na pomoč.

Pri gašenju pa jo je po nesreči objel plamen; užgala se je na njej obleka, da se je zgrudila in v strašnih bolečinah umrla. Pogled na mrtvo nesrečnico je bil grozen; ženica je ležala vznak. Obleka ji je vsa zgorela, le na hrbtu je še ostalo nekaj blaga.

Mrtvo truplo so kar na licu mesta zavili v rjuho in položili v krsto. Njeni ljubljani kozici sta bili v bližini in žalostno gledali svojo nesrečno gospodarico. Naj bo stari Kosovi materi blag spomin!

Žetalsko pismo

Zetale, aprila.

V občini Dobrina je 19. t. m. umrl vrl mož, naprednjak in naročnik «Domovine» Filip Režek, star 70 let. Njegov pogreb je pokazal, da so ga ljudje zelo spoštovali. Sveti naj mu večna luč!

Iz Zetal nimamo poročati veselejših dogodkov, nego samo o neverjetni podivjanosti. Krivo je temu že nekaj, da ni organizacije, ki bi nudila poučljivega štiva, še večji krivec pa je strupena šmarnica, ki je res strašna pijača, pa saj se še drugega vina in po vrhu še šnopsa preveč požre — žal, ne morem rabiti lepše besede.

Dne 13. t. m. zvečer se je vračalo več kopačev v občini Nadole domov in sta bila družinska očeta Karel Nadole ter Martin Širovnik napadena od soglasnih Šalamonov in drugih. Dočim je mogel Mohorko po nekaj udarcih zbežati, so sirovine stolkle po glavi in drugod mirnega Martina Širovnika, očeta malih otročičev, tako, da je nesrečnik v četrtek umrl v bolnici v Ptuj.

Naj Vam kot očitvelec povem še naslednji dogodek: Dne 13. t. m. sem kot občinski svetovalec spremljal rekrute v Maribor. Ko smo na Grobelnem čakali kakšno uro na vlak za Maribor, so rekruti privlekli iz svojih zalog cele slatinske steklenice žganja in ga pili kakor vodo. Nekaj fantov je bilo tako pijanih, da me je bilo sram v dno duše, ko sem jih gledal. Od Ptuja do Maribora so se baje trije mladi fantje v pijanosti ubili, ker so padli iz vlaka, eden iz naše fare, in sicer iz občine Nadole. Umestno bi bilo, da bi se s strogimi odredbami zabranilo točenje pijače rekrutom.

Vabilo na občni zbor.

Hranilnica in posojilnica pri Mariji Snežni na Velki, r. z. z n. z. vabi na svoj

redni občni zbor,

ki se bo vršil v združnih uradnih prostorih pri Mariji Snežni dne 1. maja 1929. ob 15. uri s sledečim sporedom:

- 1.) Potrditev računskega zaključka za leto 1928.
- 2.) Volitev enega člana načelnštva namesto enega izstopivšega.

208

Načelnštvo.

Ze 32 let

stoji v službi bolnih in zdravih, bolečine ublažujoči Fellerjev Elsafluid, kateri je pohvaljen v mnogobrojnih priznanicah in iz najvišjih krogov. Uporabljen na znotraj in zunaj, se je izkazal uspešen pri reumatičnih bolečinah, živčnih boleznih, pri šibkosti, pa tudi drugače kot brza pomoč. Dobiva se povsod, poizkusna steklenica 6 Din, dvojna 9 Din. Ako ga nimajo, naročite ga po pošti, vsaj za 62 Din, naravnost pri lekarnarju Felier, Stubica Donja, Elsatrg 360, Hrvatska. Za prebavo pa: Elsa-kroglice, 6 škatlice 12 Din.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Saj slabo vidi.

Dečko (pri peku): «Dajte mi za pet dinarjev kruha!»

Pek: »Belega ali črnega.»

Dečko: «To je vseeno, saj naš stari oče slabo vidijo...»

Dobra prijateljica.

«Ne razumem te, Mičika, kako se moreš sedaj pomladi oblačiti v črno obleko.»

«Veš, Marijana, obiskala bom Evlalijo. Ta me vedno posnema, pa se bo gotovo začela oblačiti v črno, kar jo napravi strašno grdo...»

V restavraciji.

Gost: «Natakar, že petkrat sem Vas zaman klical. Kaj nimate ušes?»

Natakar: «Da, da, imamo jih! Svinjska z omako...»

Zamenjani ulogi.

«Kaj praviš? Mrhar je poročil svojo stroje-pisko!»

«Samo izprememba, dragi prijatelj! Prej je dik-tiral on, sedaj pa diktira ona.»

Verjetno.

«Ema, ali si že kdaj srečala moškega, čigar do-tik te je vso pretresel?»

«Tak moški je na primer moj zobozdravnik!»

Urar in kmet.

Kmet: «Dober dan, gospod urar!»

Urar: «Bog daj! Kaj bo dobrega?»

Kmet: «Stensko uro sem Vam prinesel.»

Urar: «Kaj, ali je zbolela?»

Kmet: «Od samega vruga je ta ura! Kadar bi imela biti poldne, pa bije polnoči...»

Listnica uredništva

Planina pri Sevnici. Za deželo je taka kritika preostra in gotovo ne bi dosegla namena, ki je v dopisu nedvomno mišljen.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglas, dopisovanja in trgovski oglas vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu. Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulca št. 4. Telefon št. 3492.

Trgovina s stanovanjem in zemljiščem

se odda v najem po zelo ugodnih pogojih. — Naslov 200 v oglasnem oddelku «Domovine».

ŽENITNA PONUDBA.

Želel bi se spoznati z gospodično, staro 20 do 25 let, ki bi imela 20.000 do 30.000 dinarjev in bi bila v pomoč v gostilni ali v trgovini. Le resne ponudbe s slikami na oglasni oddelek «Domovine» pod «Srečen zakon». 203

Več sto tesarjev in gozdnih delavcev

po izvrstni plači, sprejme za vse leto takoj Ivan Veršec, Bistra kraj Zagreba.

Čevljarskega vajenca

z vso oskrbo v hiši sprejme takoj Karel Kisilak, p. Rogaševci. 205

Služkinjo

ki ima veselje do otrok, vajeno gospodinjskih del in nekoliko kuhe, sprejmem. Ponudbe pod «Maj» na podružnico «Jutra», Celje. 207

Mizarji!

Lepa delavnica za več delavcev, na prometnem kraju, križišče cest, 20 minut od železniške postaje, se odda v najem po primerni ceni, eventualno tudi gostilna in trafika. — Informacije daje g. I. Sumperer, nadučitelj, Adlešiči, p. Crnomelj. 192

POZOR!

Šiviljo ali mizarja z 20.000 Din iščem kot družabnika (-co) za otvoritev trgovine mešanega blaga na prometnem kraju dežele. — Cenj. ponudbe na upravo «Domovine» pod značko «Lepa, dobičkanosna priložnost 29». 193

Pekarskega vajenca z vso oskrbo

sprejme takoj pekarna, Jesenice št. 198. Biti mora zdrav, krepak in pošten. — Anton Petač, pekarna Jesenice. 202

Priporoča se tvrdka 199

Ceskuti & Zajc

modna in manufakturna trgovina «Pod velbom» Ljubljana, Stari trg št. 3.

Hlude, hrastove

oč 20 cm naprej, kupi vsako množino parna žago V. Scagnetti, Ljubljana, za gorenj. kolodvorom. 166

Pozor!

Krznarstvo A. Lampič, Ljubljana,

Vidovdanska cesta šte. 2, izdeluje po najnižjih cenah vsakovrstne čepice. 149

Želodčno tinkturo

preizkušeno, proti zaprtju in drugim težkočam želodca, priporoča dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljubljani. 150

Nova trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani, Sv. Petra cesta 38 (nasproti gostilne pri Bončarju)

Za birmance, botre in botrice imam najboljše in trpežno blago za obleke v zalogi. Nadalje imam bogato izbiro vsakovrstnih rut za ženske, od najfinejših svilenih pa do navadnih kambrikastih po čudovito nizkih cenah. Pri meni se dobivajo tudi nogavice, žepni robci, kravate; vsakovrstno blago za moške srajce, potrebščine za krojače, šivilje itd.

Cenjenemu občinstvu se za obilen obisk najtopleje priporoča

Adalbert Ivanuš

trgovec z manufakturnim blagom

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 38.

Furmani so furali . . .

LUKA: Kadar jaz kupujem štrange ali pa drugo vrvarsko blago kot uzde (afre), senene vrvi, cunzelne, povodce in drugo zahtevam vedno od trgovca, da mi da samo tako blago s privezanim rdečim listkom, na katerem je naslikan pajk v okrogli mreži in ime Grosuplje. Potem vem, da bom zadovoljen, ker tako blago traja trikrat tako dolgo kakor drugo, in si zato veliko prihranim na izdatkih za vprego. To blago je preizkusila državna kmetijska šola na Grmu in ga priporočila kmetovalcem. Rečem Ti, to je blago, da mu ga ni para in pa nič dražje. Vrhu tega je to naš domač slovenski izdelek. Veš, če mi hoče dati kak trgovec štrange ali drugo vrvarsko blago brez takega rdečega listka s pajkom, mu rečem: „Za moj dober denar, hočem tudi dobro blago, to je samo z rdečim listkom s pajkom.“ Vidiš takle je ta listek: In če trgovec nima te vrste strani, jih ne kupim pri njem, ampak tam kjer imajo ta o blago. JAKA: Hyala Ti za Tvoj svet, ali bi mi hotel posoditi tiste Tv. je štrange? LUKA: Zakaj pa ne, le vzemi jih, boš saj sam takoj preizkusil, da sem govoril čisto resnico, ker moje štrange se ne bodo strgale kot one Tvoje in boš pripeljal lepo na vrh kance da bo veselje.

Ta varstvena znamka

garantira za najboljšo kvaliteto. — Zahtevajte vso vrvarsko izdelke samo s to znamko.

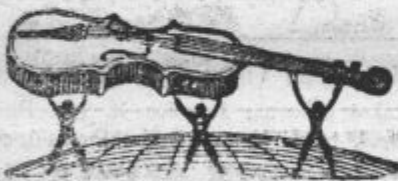
(Konec prihodnjic).

1000 dinarjev kurjih očes

Vam plačam če se svojih bračavice

trde kože, izrastkov ne iznebite sigurno v treh dneh po uporabi. Ria balzama brez bolečin, brez nevarnosti in brez noža. Zdravniška priporočila Dr. Cysak s B. Dunaj, piše: Jaz sem z Rio zadovoljen, pošljite še 24 lončkov, uporabljal jih bom pri svojih bolnikih. Cena z garancijskim pi-mom Din 9—, trije lončki Din 18—, 6 lončkov 32—.

Dr. Nic. Kemény Košice (Kaschau)
186 poštni predal 12-60. Češkoslovaška.

Veliki ilustrovani **cenik**

dobite zastoj! Zahtevajte ga od skladišča

MEINEL in HEROLD

tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

R. Lorger, MARIBOR št. 104-B.

Violine od 95 Din. Ročne harmonike od 85 Din. Tamboorice od 98 Din. Gramofoni od 545 Din in dalje.

Slabi zobje

kvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zoprn. Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno z uporabo zobčaste Chlorodont-ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gnilobo. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8—. Chlorodont-ščetka za otroke, za dame (meške ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvojnica Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor 55.

Po vsej Sloveniji gre glas:
Le „Domovina“ je za nas!

Cvetje, zelišča, korenine in lubje

vse vrste, v suhem stanju, kupuje v vsaki množini

R. Luckmann

Ljubljana, Ahaoljeva cesta št. 10.

Zahtevajte brezplačno cenik! 183

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozčkov od preprostega do najfinejšega, in igračni vozčki v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. — Ceniki franko. — Prodaja na obroke

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozčkov
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Izredna ponudba

Za deževni letni čas priporočamo, da si nabavite

kožno pelerino za dež

C. O. V. tehta samo 110 gramov, imitacija ribje kože Imm. Odlično se je ta pelerina izkazala, ker ne prepušča mokrote, je komodno zložljiva, kakor majhna žepna beležnica, ki se jo nosi vedno lahko s seboj, ter je nadvse trpežna. Zelo priporočljiva za dame in gospode (tudi za otroke) v dežju in snegu, za izlete in sport.

Reklamna cena s posebno kapuco in etuijem samo Din 70— franko, zacarinjena, poslana po poštne povzetju. Razpošilja **A. Matik, export, Praga XII., Londýaska 57.** (Če ne bi ugajala, jamčimo zameno). Naslov natančno napisati.

Birmanska darila

Zahtevajte **CENIK** s 1000 slikami brezplačni

Srebro 160 Din

160 Din Din 160

Fino srebrna ura na zapetnici s svilenim moare-trakom 160 Din, ista ura s **fino srebrno, raztežno zapetnico 190 Din**, ves stroj teče v kamenih! 5letno jamstvo. 14

Znamenite znamke ur, kakor Omega, Eterna, Doxa, Longines i. dr. ceneje nego drugje.

ANTON KIFFMANN, Maribor št. 43 d.

Zahtevajte **brezplačni cenik** poštne prosto.

RADIOTEHNIKA - Tone Poljšak

Ljubljana, Aleksandrova cesta 5

Proč z baterijami!

Radioaparati, ki jih ne potrebuje in je radi tega najcenejši, je: **4cevni radioaparat „Pollosinus IV“** za priključek na električni tok, valovna dolžina 200—2000 m, skrajna selektivnost in jakost, vsa Evropa v zvončniku, brez motenj električnega toka. Cena z elektrodami **Din 5250—**. Vse radiopotrebščine najceneje! 184

Najboljši in najekonomičnejši

ELEKTROMOTORJI

iz znanih **Škodovi Zavodi v Plznju**

se nahajajo v velikosti od 1/4 do 30 k. s. stalno v naši zalogi v Ljubljani.

Obrnite se na: **ZASTOPSTVO SKODOVIH ZAVODOV V LJUBLJANI**

Selenburgova ulica št. 7

191

Telefon 2966.

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu, kako se žival prisili, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesi, kot pri poškodovanju rogov, poškodbi kopita in zakovanju, pri prišču med parkiji, opeklini, streli, zlomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, napeenjanju goveda in ovac, pri tujih pred-

metih v požiralniku, pretresu možgan, solnariči, nevarnosti zadusitve, zastupitvi, ozebljenju, postopan u s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.

Knjiga, ki velja s poštino vred Din 36.50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte)

STEKLEN PAPIR

v polah in na metre, za vse vrste industrije vedno v zalogi nudi najceneje

Felix Toman ml.

204 Ljubljana, Resljeva c. 30

Prima gonilna jermena

za vse mliarsko-tehnične potrebe — cene vedno v za ogi pri trdki **CADEZ & BRGAR, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35.** 127